

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Magyarok Boszniában.**
- A delegációk.**
- Vilma királyné Németországban.**
- Rakovszky István ügyel.**
- Rablógyilkos községi irnok.**
- Színigazgató és hírlapíró botránya.**
- Föld papa.**
- Róna József Aradon.**
- Erkölcsmesítés Aradon.**
- Munkácsy Mihály és Arad.**
- A vidéki színészet felügyelője Aradon.**
- Sikkasztás a „Nemzeti Szalon”-ban.**
- Öngyilkos szerelmes-pár.**
- Tárca: Ember tervez. Irta: M.-Hrabovszky J.**
- Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta: Trewmann József. Fordította: Hevessi Jenő.**

Magyarok Boszniában.

Budapest, május 31.

A terjeszkedési vágy Magyarországon egyre erősödik. Különösebb ok erre most nincsen, ha csak az a pangás nem szorítja körültekintésre iparosainkat és kereskedőinket, mely évek óta nyomorítja gazdasági életünket.

Erőnk, tehetségünk tudatát, ugylátszik, a kínai háboru ébresztette bennünk. A mióta Németország olyan nagy sikereket ér el gyarmataival s éppen ezen oknál fogva egyre újabb gyarmatok megszerzésén töri fejét, mintha nekünk magyaroknak is fejünkbe szállt volna a vérünk, mert ime, kezdünk a gazdasági terjeszkedés kérdésével is foglalkozni.

A mi éppenséggel nem hiba. Ellenkezőleg akkor követtünk el helytelenséget, a mikor a bosnyák okkupáció után közvetlenül s az azóta eltelt évtizedek alatt Magyarországon senkinek sem jutott eszébe, hogy Boszniát és Hercegovinát, ezt az óriási pénz- és véráldozatok árán szerzett két tartományt gazdaságilag is meg kellene hódítani. Es ha ezen mindenesetre alapos váddal szemben a magyar iparnak és kereskedelemnek a köznlmultban való fejletlenségével akarnak védekezni, ám akkor most itt az ideje, hogy az elmulasztottakat tőlünk telhetőleg pótoljuk.

Annak a negyvenkét, legnagyobbbrészt kereskedőkből álló társaságnak, mely pünkösdi pihenőjé Bosznia és Hercegovina betűzésára szánta, nyilván ez a cél lebegett szeme előtt. A kirándulást a kereskedelmi csarnok tervezte s résztvevői egytől-egyig munkára termett férfiak, komoly kereskedők, kikről bizvást feltehetjük, hogy nem fogják elfeledni a kellemest a hasznossal egybekötni s meglesz a kellő tájékozottságuk a Bosznia-Hercegovinával való forgalom megélénkítésére.

Amikor minden téren a gazdasági érdekek érvényesülnek, amikor a gazdasági érdekek kedvéért a nyugot legcivilizáltabb nemzetei lábbal tiporják a humanizmust, akkor mi sem szoritkozhatunk arra, hogy pusztán a civilizációt terjeszszük olyan tartományokban, melyek már természeti fekvésüknél fogva gazdasági tekintetben is reánk vannak utalva.

Elérkezett legfőbb ideje annak, hogy a magyar ipar és a kereskedelem szárnyat bontva tanuságot tegyen fejlettségéről és terjeszkedő képességéről. Amiért Németország Kinában, vagy Anglia Transzváiban küzd, hogy ipari készítményeinek piacot teremtsen, arra nekünk magyaroknak elsősorban Boszniában kell törekednünk. Ha van fejlett magyar kereskedelem, mint ahogy tényleg van s ha ennek a kereskedelemnek van érzéke nagy érdekek iránt, akkor Bosznia és Hercegovinában a magyar ipar és kereskedelem rövid idő alatt nagy sikereket fog elérni.

Annyi tény, hogy ez a cél csak komoly és tisztességes munka árán érhető el. A magyarok Boszniában már is sokat elmulasztottak. Hibáztak főleg az által, hogy ez ideig teljesen elhanyagolták s így átengedték a tért más nemzeteknek, de rontotta a magyarok tekintélyét a kereskedelem és ipari életnek azon söpredeke is, melyben meg volt ugyan a kellő vállalkozási kedv, de amely erkölcsi tekintetben nem állta meg a sarat.

Ugy tudjuk, hogy Bosznia és Hercegovina országos kormánya, amelynek élén Kállay Béni a közös pénzügyminiszter áll, mindenkor a legnagyobb előzékenységgel járt el a magyarok igyekezetével szemben. Ha valahol, akkor Boszniában élvezük a teljes paritást Ausztria ellenében s ha ennek eddigelé hasznát venni nem tudtuk, azért vessünk csak magukra.

A magyar kormány boszniai keres-

TÁRCA.

Ember tervez.

Irta: M.-Hrabovszky Jullia.

Tíz év óta nem láttam Karolint, s azért örültem az alkalomnak, hogy nyári utazásom alatt utamba ejtettem a kis várost, ahol ő lakott.

Együtt nevelkedtünk az intézetben, nagyon szerettük egymást egykoron és levelezésünk, bár az utóbbi években ritkult, sohasem szűnt meg egészen.

Ifjúságának legszebb éveit Karolin beteg anyjának kórágánál töltötte s mikor az öreg asszony meghalt, sokkal idősebb nővéréhez került, aki egy jómódu kisvárosi kereskedőnek volt a felesége. De Karolin nem tudta magát beletalálni ebbe a körbe; jobb nevelésben részesült, mint környezete, szellemileg magasan felette állt annak és ez sok lelki szenvedést okozott neki. Talán ez volt az oka, hogy nem tudott magához illő férjet találni, bár az évek multak.

Mikor a testvérénje meghalt, már bizony közel járt a harminchoz. S mégis nagy volt a meglepetésem, mikor a gyászest után alig fél-évvél Karolin száraz, rövid szavakban tudatta velem egybekelését sógorával. Mi vihette Karolint e lépésre? Hogyan tudott az a művelt, ideális lelkületű leány ahhoz a nálánál legalább is huszonöt évvel idősebb prózai emberhez nőül

menni? Ismertem ezt a sógort, vagyis láttam őt néhányszor, mikor Karolint az intézetben meglátogatta s akkor is már öreges benyomást tett reám lomha, nehézkes mozdulataival, elhízott természetével, korán öszült fejével. Az arca, igaz, elég üde volt, piros-pozsgás; de öreg tekintetű, savószínű szeme és egész lénye elárulta, hogy ez az ember csak anyagi örömköért tud lelkesülni.

Nem tudtam megérteni ezt a házasságot és bár tapintatosan kérdéseket intéztem ez iránt Karolinhoz, de barátnőmtől nem jött válasz és csak két év mulva irt megint, nagy örömmel tudatva velem kis leánykájának születését. Olyan nagy boldogság szölt ki a levélből, hogy nem tudtam azt egyedül az anyai boldogságnak betudni, mert az csak a gyermekről zeng dicshimnuszokat, míg Karolin soraiból valami misztikus érzés sugárzott ki, ami gondolatokba ejtett.

Nem tudtam kiokosodni e levélből. De hiszen olyan régen nem érintkezünk már, és elkoptak az érzések, amik lelkeinket egykoron összefűzték, elröppentek a régi, közös ideálok és a különböző életviszonyok különböző irányba terelték gondolatvilágunkat. S amint két évvel előbb nem tudtam megérteni a házasságot, mert nekem, a jólétben nevelkedett és bőségben élő boldog asszonynak, nem lehetett fogalmam arról az erkölcsi kényszeréről, a mi a vagyontalan leányt oda viszi, hogy a férjben nem a férfit, hanem az egzisztenciáját látja és lemond a szerelemről a mindennapi kenyérért; ugy most

sem tudtam mint gyermektelen asszony megélni, minő átalakulást idézhet elő a nőnél az anyai boldogság.

S még sem tudtam belenyugodni abba a gondolatba, hogy Karolin az egykori nagy idealista, aki gyűlölte a házasságot s mindenben az igazságot kereste, hűtelen tudott lenni egykori elveikhez, — mert hiszen örökös hazudozás a nő élete, ha ellenszenvvel megy férjhez, — másrészt nem tudtam elképzelni miként szerethette meg Karolin azt a férjet és ezért nagyon kíváncsi voltam őt viszontlátni és a problémát megfejteni.

Fehér, bő pongyolában jött elém a földszintes, jómódu vidéki ház üvegfolysóján. A régi barátsággal, szenvedélyesen ölelt magához és mindketten sirtunk örömlünkben. Szébbnek találtam őt, mint valaha. A teljes virágjában kifejlett asszonyi bájak csak emelték barna szépségét, a szemei tüzesebbek, kifejezőbbek lettek és egész lényéből életöröm, életkedv áradt ki. bevezetett majdnem fényűzéssel berendezett lakásába.

— Nem mutathatom meg neked e percben anyagi kis leányomat — szölt — mert alszik a mellékszobában, de nemsokára felébred, akkor meglátod az én aranyos jószágomat, minde-nemet!

Olyan elégedettség, boldogság szölt ki minden szavából, hogy akaratlanul is felkiáltottam: — Tehát boldog vagy?

— Nygon! — felelt Karolin ragyogó szemmel.

kedelmi ekszpozitúrái révén tudjuk, hogy iparosaink és kereskedőink csak nagyon kevés érdeklődéssel viseltetnek az okkupált tartományok iránt. Gyakori a panasz, hogy a közszállításoknál, melyeknél pedig mindenkor helyet adnak a magyar vállalkozási kedvnek, pályázó alig jelentkezik s ha közvetlen felszólítás következtében akad is néha-néha pályázó, az általában megállapított feltételek tesznek bizonyosságot arról, hogy a pályázatot nem vette komolyan.

Statisztikai adatok mutatják, hogy Bosznia és Hercegovina a fejlődés útján van. Ha a magyar ipar és kereskedelem egyelőre meg akar elégedni kisebb értékű javakkal, ha folyton szem előtt tartja a tartományok gazdasági állapotát, akkor biztosra vehetjük, hogy a magyar ipar és kereskedelemnek jelentősége a tartomány lakosságának gazdaságával együtt fog emelkedni.

Ausztria már elég erősen vetette meg lábát Boszniában. De azért még sem késünk le teljesen. Közlekedési utvonalai révén nyert előnyeivel a magyar ipar még mindig jelentős piacot nyerhet Boszniában.

B.

A delegációk.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Becs. május 31.

A magyar delegáció tengerészeti albizottságának Teleki Sándor gróf előadó által szerkesztett és a tegnapi ülésén már hitelesített jelentéséből közöljük a következőket:

A közönségek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tengerészeti albizottsága tárgyalás alá véve a haditengerészet 1902. évi költségvetését, mindenekelőtt afeletti megelégedésének kívánt kifejezést adni, hogy a közelmúlt eseményei újból és ismételtlen bebizonyították, miszerint haditengerészetünk nehéz és válságos viszonyok között is mindenkor jól megállja helyét. A kínai zavarok kitörésekor egy hajónk volt a keletázsiai vizeken. Ezen hajó az első nyugtalanító hírekre Taku elé sie-

tett, hol egy kész matrózkontingenst partraszállított, hogy Pekingbe menjen ottani követünk megoltalmazására. Az említett matrózkontingens azután a követség ostroma alatt nagy fáradságok és nélkülözések között valóban hősiesség kitartást tanúsított. Az események későbbi fejlődése folytán még kiküldött három hajó szintén szállított partra csapatokat, melyek más nemzetek katonáival karöltve, fáradoztak a rend helyreállításán. Tengerészeink bátor magatartásáról, katonai fegyelméről és fáradhatatlanságáról az irányadó körök és az idegen csapatok vezetői számos alkalommal szóban és írásban csodálattal emlékeztek meg.

A mi magát a költségvetést illeti, az össz-előirányzat 1902-re 3,200.000 koronával magasabb a folyó évre megállapítottnál. Ezen emelkedés oka főleg létszámszabályozásokban, már engedélyezett és megkezdett hajóépítkezésekben, valamint néhány új tételben rejlik. Új tétel gyanánt szerepel egy póthajó, két dunai monitor, öt őrzőtorony és egy acél-uszód-medence építése. A tengerészeti albizottság a javaslatokat tüzetesen megvizsgálta és arra a meggyőződésre jutott, hogy a kért összegek szükségesek és ezért a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben ajánlja elfogadásra.

Az albizottság továbbá foglalkozott azon kijelentéssel, melyet a tengerészet vezetősége az országos bizottság utolsó ülészaka alatt hozott határozata értelmében a magyar ipar és termelésnek a haditengerészet megrendeléseiben való részesedése tárgyában terjesztett az albizottság elé. Megelégedéssel konstatáltuk ezen kijelentésből, hogy a tengerészet vezetősége az elmúlt évben is fáradozott azon, hogy a magyar ipar a haditengerészet szükségleteinek fedezésében megfelelő részt kapjon, a mennyiben igyekezett annak új tevékenységet nyújtani. A tengerészet vezetőjének szóbeli felvilágosításaiból kitűnik, hogy az ezen irányban működést siker koronázta, a mennyiben Magyarország részesedése a tengerészet megrendeléseiben az 1900. évben ismét magasabb volt, mint az előző év alatt. Miután azonban a haladás a kitűzött célt még nem érte el, kívánatos, hogy ezen hazánk közgazdaságára és

iparára oly fontos ügy folytonosan ellenőriztesék, minek folytán az albizottság azt javasolja, hogy az utolsó ülészaka alatt hozott határozat megújítottassék és a következő határozati javaslatot terjeszti elfogadás végett az országos bizottság elé.

Utasítatik a haditengerészet vezetője, hogy a haditengerészet számára eszközölt megrendeléseknél és beszerzéseknél a hazai nyers- és ipari termelés oly mértékben vétessék figyelembe, hogy ezáltal Magyarország közgazdaságának legalább megközelítőleg megtérüljön azon rész, mely őt a hozzájárulási arány szerint a tengerészetre fordított kiadásokból jogosan megilleti és hogy erre vonatkozó intézkedéseiről, valamint ezek eredményéről a delegációnak évenként jelentést tegyen.

A tengerészeti albizottság továbbá azon indítványt terjeszti az országos bizottság elé, hogy ez a tengerészet jelenlegi vezetőjének odaadó, sikeres tevékenységeért köszönetét, bizalmát és elismerését fejezze ki.

Ma délután a hadügyi albizottság a rendkívüli költségelőirányzatot tárgyalta. Az előterjesztést lényegesebb vita nélkül elfogadták és a póthiteleket megszavazták.

TÁVIRATOK.

A transzvái háború.

Durban, május 31. Május 25-én 400 bur Mear, Ben Viljoen, Spruit és Brendenbach parancsnoksága alatt Bethentől délre megtámadta Plumer ezredesnek egy szekervonatát, de az angolok hat óráig tartó harc után visszaverték az ellenséget. Az angolok vesztesége hat halott és husz sebesült, a buroké hat halott és harminc sebesült. Plumer ezredes hadszozlópa 24-én sok bur családdal és zászmánnyal Standertonba érkezett.

Magy tűzvész.

Szimbirsz, (Oroszország), máj. 30. Sztaraja-Erinnában 135 ház és sok gazdasági épület leégett. Két asszony a lángokban lelta halálát. Tíz ember megsérült.

— Ennek örvendek, igazán örvendek, mert őszintén szólva... feltettelek

— Nem ok nélkül — válaszolt nyíltan Karolin — nagyon, de nagyon szerencsétlen voltam, mikor férjhez mentem. De elmondok neked mindent; irni nem tudtam róla, de azért a régi bizalommal vagyok hozzád és akarom, hogy a lelkembe láss. Mikor a testvérném meghalt, két ut állt előttem: vagy idegeneknél keresni megkenyeremet, vagy a sógorom nevévé lenni. Bevallom neked, hogy nagyon gyáva voltam. Félttem a küzdéstől, a nyomortól, az alárendelt helyzettől. És aztán mit kezdtem volna? Mentem volna nevelőnőnek apró gyermekek mellé, vagy házikisasszonynak?

Es minő jövő várt volna reám? Másokat szolgálani egész életemen át, mert hogy ilyen körülmények között férjet találjak, nem volt valószínű. Másrészt pedig annyi év alatt hozzászoktam a sógoromhoz. Testvérem betegeskedése folytán már évek óta én vezettem a háztartást, szinte a ház urnőjének képzeltem magamat s azt hittem, nem is lesz az a lépés olyan nehéz. Sógorom már nem fiatal; csendesán megélünk egymás mellett.

Kissé irtóztam ugyan a nevévé lenni, de áldozatom nagyságának tudatára csak akkor ébredtem, mikor már nem volt visszalépés... Még most is összeborzadok, ha házasságom első napjaira, heteire visszagondolok. Nincs irtózatossabb kin, mint eltűnni egy gyűlölt férfi szerelmi ömlengéseit! Mert én meggyűlöltem a férjemet.

Az anyagi ember hevesen fellobbant késő szerelme undort kelteett bennem. Borzasztónak találtam a házasság intézményét, a férfit, a

szerelmet, mindent... Utáltam őt és önmagamot.

Szökni szerettem volna, elbujni egy barlangban és ott végezni be életemet egyedül. Véres könyekkel sirattam elvesztett egyéni szabadságomat! A férjem pedig nap-nap után hevesebben szeretett... fiatalágom megrészegítette, ellentállásom izgatta. Folytonos küzdelem folyt közöttünk... és mindig az ő brutalitása győzött. És énem a folytonos feláldozásért semmi szellemi kárpótlásom nem volt, férjem csak az anyagi örömkért tudott lelkesülni. Jó asztal és asszony; ennél többet ő nem igényelt. Es ilyen embernek lettem én a felesége! Annyira szenvedtem, hogy megakartam halni. Egy hűvös tavaszi éjjelen, mialatt a férjem mélyen aludt, kifelétem a veranda kockáira. Lázasan forró testemnek eleintén jól esett ez a hideg. Később, mikor már borzongani kezdtem, biztatott a tudat, hogy halálosan áthülök és megszabadulok mindennapi gyötrelmeimemtől. Órákig feküdtem künn fogvacogva és csak reggel felé, a megeredt eső kergetett víz-sza ágyamba. Az uram horkolt és mit sem vett észre. Másnap borzasztó lázt kaptam, de kétségbeesett kísérletem nem etedményezett halálhozó bajt, csak kis, hónapokon át tartó izomgyuladást.

Férjem városunk felkapott orvosát, egy nem rég ide telepedett fiatal fővárosi doktort hivattott kórágymhoz. Hogy othelloi féltékenysége mellett fiatal orvost mert hívni, abban leli magyarázatát, hogy a doktor nem rég házasodott; ez a körülmény elaltatta bizalmatlanságát. Három hónapig feküdtem a kórágymon, három hónapig láttuk egymást az orvossal nap, nap mellett, és érintkezünk bizalmasan, zavartalanul.

E három hónap alatt... De mit magyaráz-

zom? Hiszen úgy-e kitaláltad? Megszerettük egymást.

— És az orvos ifju neje? — A doktor sohase szerette őt, csak szüleinek ráeszelésére vette el a gazdag, melibeteg, vézna leányt. Szerencsétlen volt házasságában ő is, s ez a körülmény csak közelebb hozott bennünket egymáshoz.

De, azt hiszem, bármilyen körülmények között találkozunk mi ketten, szíveink megtalálták volna egymást. Az első perctől fogva éreztük, hogy egymásnak vagyunk teremtve: szerelmünk olyan hirtelen fakadt, mint a tropikus éghajlatok virága.

— Es nem küzdöttél e szerelem ellen? — kérdeztem.

— Nem; minek szépíteném magamat! Hiszen a halált keresve, a feltámadásban lett részem kórágymon, mert feltámadás volt számomra e szerelem. Udvöm lett életem gyönyörre, boldogságra, az aranyos hid, ami átvezett a kétségbeesés sötét poklából a ragyogó menyországba. Csak mióta szerettük egymást, értettem meg igazán az életet és nyílt meg számomra a világ. Es mikor a kis lányom is megszületett, boldogságom teljes lett.

(Hová tűntek Karolinának egykori ábrándjai az egyenes utról, a kötelesség teljesítéséről?)

— Es az urad nem gyanított semmit? — kérdeztem majdnem részvétellel a kijátszott férj iránt és érezttem, mint távozik lelkem ifjúkori barátom lelkétől.

— Semmit; a viszony közöttünk egészen jóra fordult, mióta boldog lettem. Elnéző, türelmes lettem iránta, mert megtanultam a ravaszságot is, csakhogy megőrizhessem boldog-

alattvalóként: ezek az orániai ház kiváló tulajdonságai, a melyeket elődeim és házam tőle sajátítottak el.

Beszéde végén a császár megfogadta, hogy Brandenburg és Poroszország szeretete és barátsága az orániai ház és Németalföld iránt soha sem fog megszűnni, hanem házának és alattvalóinak szívében tovább fog élni Vilma királynő iránt is. Poharát Vilma királynő egészségére üríti.

Vilma királynő válaszában köszönetet mondott a császárnak, azután így folytatta:

— Én is teljes szívemből kívánom, hogy vérrokon házaink kipróbált barátsága örökké álljon házaink és népeink üdvére. Megerősítem ezt az óhajást, a midőn poharamat a császár és a császárné ő felségeik egészségére emelem.

Az ebéd után a testőrség zenekara takarodót játszott, a melyre az idegen attachék, köztük Bonnal tábornok és Gallet alezredes, továbbá a potsdami társaság előkelőségei is hivatalosak voltak. A császári pár, Vilma királynő és a vendégek az új palota erkélyéről hallgatták a takarodót.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Gringoire, vígjáték; A pajkos diákok, operette. Nyáray Antal vendégfelleptével.

Vasárnap: Délután: Domi. bohózat. Dunay Arpád vendégfelleptével. Este: Vigécek. bohózat. Nyáray Antal vendégfelleptével.

Hétfő: Sabin nők elrablása. bohózat. Nyáray Antal vendégfelleptével.

A vidéki színészet felügyelője Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Festetich Andor gróf, a vidéki színészet felügyelője ma Aradon időzött. Festetich gróf látogatást tett Salac Gyula polgármesternél és Institoris Kálmán főjegyzőnél.

Beszélgés közben érdekesen emlékezett meg a nagyobb vidéki városok színigazgatóinak ismert panaszáról, hogy vidékre nem lehet megfelelő erőket kapni, mert valamennyi felcsődül a fővárosba.

— Pedig, ugymond, van elég jó erő a vidéken is, még pedig nem egyszer az apróbb társulatoknál. Zombor, Baja és a többi kisebb vidéki városok akárhányszor jobb előadásban látnak egy-egy új darabot, mint Arad, Nagyvárad vagy Szeged. Csak hogy a mi előkelőbb színigazgatóink rendszerint nem a kisebb társulatoknál keresik a tehetséges színészt. hanem mindig csak a fővárosban. Sőt azt az állítást is megmerném kockáztatni, hogy akárhány direktor fel sem ismeri a valódi tehetséget, főleg, ha kisebb társulat keretében látja.

Festetich gróf szavaiban sok lehet az igazság, ámde mégis úgy véljük, hogy a vidéki színészet felügyelőjének nem elég csupán elkeseregni a vidéken tapasztalt bajokat, hanem első kötelessége lenne a bajokon segíteni is.

Ezt pedig nem igen tette eddig Festetich gróf ur.

Egyébként a mai aradi látogatás „a nyilvánosság teljes kizárásával” történt. Meglehet, hogy a színészet felügyelő ur meg sem nézte közelről az aradi színházat.

Avagy a vidéki színészetre Budapesten kell felügyelni?

* **Nyárai Antal vendégszereplése** csak holnap, szombaton este kezdődik. A péntekre tervezett előadást holnapra kellett halasztani, miután Nyárai csütörtökön Nagyváradról nem utazhatott el kellő időben. A közönséget pénteken külön hirdetéssel értesítették az esti előadás elmaradásáról és hogy a péntekre váltott jegyek szombaton érvényesek. Nyárai tehát szombaton este játsza el Gringoire-t és a Pajkos diákok ötletes, jókedvű Flekjét, vasárnap este pedig az ő egykoron híressé lett Abelesét, a Vigécek nem halhatatlan, de mulatságos bohózatban.

* **A majomember** vasárnap délután megismétli pünkösdi vasárnapján bemutatott ügyességét. Dunai Arpáddal a cimszerepben a szokásos leszállított helyárák mellett kerül színre Domi, kinek mutatványai főleg a gyermekvilágnak szólnak nagy mulatságára.

* **A titkos rendőr** francia bohózatot, mely a Vigszinházban a téli évad folyamán igen szép sikerrel adatott, a mi társulatunk a jövő hét folyamán mutatja be. A mulatságos bohózatban a társulat több tagjának igen jó szerepe van. A cimszerep Polgár Sándoré.

* **Az aradi zenekonzervatórium X. házi estélyének műsora:** 1. Löw: „Impromptu” zongorán Deutsch Irma. 2. Popper: „Ballada”, gondokán Goldzieher Pál. 3. a) Grünfeld: „Serenade”, b) Hoffmann: „Humoreske”, zongorán Mandelbaum Jenő. 4. Dancia: „Variationen” hegedűn Roser Rezső. 5. a) Bachmann: „Valse Impromptu” zongorán Róth Serena, b) Schütte: „Elfenspiel”, zongorán Klein Sári. 6. Fritsche: „Koncert” hegedűn Klein Fedi. 7. a) Moszkowszky: „Spanyol tánc” zongorán Róth Irma, b) Liszt: „Rossignol”, zongorán Kresz Vilma. 8. Rode: „Koncert”, hegedűn Kell Rezső. 9. a) Schubert: „Impromptu”, b) Godard: „Mazur”, zongorán Strifler Erzsébet. 10. Löw: „Ballada” éneklő Odry Atilla. 11. Beethoven: „Sonate” (Pathetik) I. rész, zongorán Löwy Margit.

* **Dobó színtársulata** fizetésképtelen. A vidéki színészet kedvezőtlen helyzetére mutat, hogy Dobó Sándor, a legderekabb vidéki színigazgatók egyike, fizetésképtelen lett. A társulatot Nagy Kanizsán érte a baj, ahol ruhatárát és diszleteit volt kénytelen zálogban hagyni. Dobó Sándor, aki társulatával ez idő szerint Tatán van, az Országos Színészegyesülethez fordult segítségért. Az elnökség a belügyminisztériumnál tett lépéseket a színtársulat érdekében és Tapolcai Dezső tanácsost Tatára küldött, hogy a helyzetet megvizsgálja és jelentést tegyen.

* **Polgár Géza tájképei.** A Reinhart testvérek butoraktárának kirakatában Polgár Géza az Aradon időző kitűnő festőművész egy pár igen sikerült hangulatos tájképe diszeleg már két nap óta. A jeles festőművész ez újabb képeivel ismét tanubizonyságát adta annak, hogy a tájképfestészet terén mily éles megfigyelő tehetség. Az aradi közönség hamar felkarolta és melegen pártolja Polgár Gézát, a ki jelenleg is több nagyobb megrendelésen dolgozik.

Feld papa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 31.

Annyi mindent összeirtak már a lapok a derék, többszörösen jubileált Feld papáról, hogy valóban bajos új dolgot mondani róla. Mégis lehetetlen, hogy tegnapi jubileuma alkalmából el ne mondjunk egyet-mást az öreg urról, a ki bizony mondom, ma is szinte fiatalosabb, elevenebb kedélyű a fiainál. A népszerűsége igazán szinte páratlan. Nem sok példát kell erre felhozni. Hiszen mindenki olvashatta, hogy tegnap mennyi küldöttség, hány szónok üdvözölte és ünnepelte. De a legkésebb bizonyossága az ő népszerűségének mégis az ünneplő közönség volt, mely a főváros különböző társadalmi osztályainak legelőkelőbb tagjaiból állott.

Megható volt valóban ez az ünneplés. Az öreg csakugyan zavarban volt, de annál diadalmasabb volt körülötte álló gyermekeinek arca. Csillogott a szemök és úgy tekintettek körül, mintha az ünneplés nekik szólott volna. Holott sokkal szerényebbek ők, hanem az atyjuk iránt érzett nagy gyermeki szeretet szemüvegén nézték apjuk dicsőségét. Es méltán, mert Feld papának a színészetben kívül csak egy

szereleme van: a családja iránti szeretete, végtelen gyöngédsége és gondossága.

A népszerűségének egyik fokmérője az is, hogy ha Feld papa megjelenik az újságíró tanyákon, úgy jár, mint Capus darabjában a bankár, a kezeit úgy fogdossák végig ifjak és öregek, mintha szimplasét járna a francia négyesben.

A mikor magyar igazgatóvá lett, a magyar színészek németül beszéltek hozzá, de Feld papa mindig magyarul válaszolt és büszkén mondogatta:

— Meg vagyok magyar színigazgató, csak rosszul beszélek magyarul!

Most 6—7 esztendeje már magyarul szólalt fel a színészegyesületi közgyűlésen — rossz kiejtéssel, hibás hangsúlyozással, de mégis kiderült, hogy jobban beszél sugó nélkül, mint bármelyik színész. Ezt pedig az újságírók konstatálták.

Tudva van, hiszen már annyiszor megírták, hogy évek óta, a Matyi, aki lassanként komoly Mátyássá nővi ki magát, írja meg a Feld papa kosszadarabjait. A tél vége felé, vagy kora tavasszal már izgatott a papadirektor és szorgos figyelemmel kíséri a Mátyást. Hol jár? Mit csinál? A Matyi pedig régebben szívesen időzött az otthonbeli zöld asztalnál, a hol vigan járta a nemzeti csendes. Máskor az öreg nem törődik vele, hiszen a Mátyás szépen és eleget keres, de a kasszadarab előtt ideges. Ilyenkor tehát hirtelen és váratlanul megjelenik a zöld asztal előtt és fájdalmas szemrehányással néz végig a fián. A Mátyás elpirul, restelkedik.

— Meg lesz papa, ne félj!

— Nonó!

— Látod most is bevágott! — és nagy serényen behuzza a kasszát.

— Látod papa, ez jó előjel.

Feld papa kissé megvigasztalódva távozik és a karambolázáshoz fog.

Ez az egyetlen játékszenvedélye a klasszikus hősökön kívül.

Erkölcsmesítés Aradon.

(A Nemzeti Szövetség akciója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Az Aradi Nemzeti Szövetség holnap, szombaton este 8 órakor igazgatósági ülést tart, amelyben Sztojka József titkár érdekes indítványt nyújt be „Arad erkölcsi életének megjavítása” érdekében.

Az Irányi Dániel által alakított „Országos erkölcsmesítő egyesület” nemrég beolvadt a „Nemzeti Szövetség” kebelébe. Az így megbővült humánus elveknek vél szolgálatot tenni az aradi Nemzeti Szövetség, mikor holnapi igazgatósági ülésén a következő indítványt ajánlja elfogadásra a szövetség tagjainak:

Mondja ki a szövetség, hogy megkeresi a hatóságot, hogy az utcai káromkodásokat minden kezében levő eszközzel meggátolja és csökkentse; hagyja meg közegeinek, hogy a falak és kerítések s egyéb helyek trágár rajzait és feliratait töröljék és azok odakerülését tehetségükhöz képest gátolják meg, ellenőriztesse a kirakatokat s azokból az erkölcstelen lapokat távolítsa el, mert ha az állam a frivol tartalmu könyvek terjedését fontosnak tartotta azáltal gátolni, hogy azokat csak leragasztva lehet forgalomba hozni, úgy sokkal fontosabb az erkölcstelenség ilyen való terjedésének meggátolása, mert a könyvek birtokába csak oly felnőtt egyén jön, kinek a könyvet megszerezni elég pénze s elolvasni elég értelmisége van — s ezekre az nem veszélyes — míg az általam ecsetelt módon megszólván magának a társadalomnak a segítségével üti fel hydra-fejét az erkölcstelenség, nem is a felnőttekben, hanem a fogékony gyermekkebelben, pedig ha az már egyszer oda ke-

rült nem írta ki onnan többé semmisen legfeljebb a később fokozatosan eltörő műveltség elfog takarni belőle valamit.

Tegyünk meg ennyit az ifjuságért, mert az ifjuság képezi azt az alapot, melyre nemzetünk jövője építve van.

Az igazgatósági ülésnek tárgysorozata a következő:

1. A felügyelő bizottság által megvizsgált 1899. és 1900. évi számadások és jelentés előterjesztése.

2. A közgyűlés idejének megállapítása és az azt előkészítő teendők elintézésére az elnökségnek adandó meghatalmazás.

3. A Mikalaka községi iskolaszék támogatást kérő kérvénye.

4. Az „Iparos ifjak önképző-egyesülete” tagjai részére a folyó évben tartott ismeretterjesztő előadások és azok költségeinek bejelentése.

5. Indítvány a hazai ipar mikénti pártolása tárgyában.

6. Indítvány a Munkácsy- emléktábla felállítása és a belvárosi Templom-utcának „Munkácsi Mihály-utca”-ra való elnevezése tárgyában.

7. Indítvány az utcai káromkodás, trágár kifejezés, szemérmes sértő feliratok, ugyanilyen képek nyilvános kitetele megakadályozására és különösen a zsenge fiatal nemzedék erkölcsi érzületének megvédésére szükséges hatóságos beavatkozás kieszközölése tárgyában.

8. Vörös László nyug. államtitkár a „Védegyet” elnöke megkeresésére a városunkban felállítani szándékolt védegyeleti előhely megalakítása tárgyában.

9. Az elnökség előterjesztése az „Ereklye-érmek” mintáinak megszerzése és a vagyontulajdonos Baksay és társa cég által utólag támasztott követelés tárgyában.

10. A városi tanács megkeresésére a kolozsvári Múzeum építési alapra teendő adomány tárgyában.

11. Az elnökség javaslata az arad-hegyvidéki turista-egyesületnek megszavazandó alapítvány tárgyában.

12. A munkásképző-intézmény elnökének előterjesztése az 1899. és 1900. években megtartott előadásokról.

SPORT.

+ **Merész uszónő.** A múlt évben egyszer már megpróbálkozott *Isasescu* asszony, Bécs legkitünőbb uszónője a Calais és Dover közti csatorna átúszásával, azonban sikertelenül. Mint egy londoni távirat jelenti, a bátor uszónő június hóbán ismét megpróbálja a csatorna átúszását, most azonban az angol partról fog kiindulni.

Szinigazgató és hirlapiró botránya.

(Egy zsarolási kísérlet története.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 31.

A főváros irói és művészi köreit szenzációs zsarolási ügy tartja izgalomban. A dolog előzményei a következők: *Beöthy* László, a Nemzeti színház igazgatója, csütörtökön délelőtt följelentést tett a rendőrségnek, hogy őt *Liptai* Károly hirlapiró megakartta zsarolni. Levelet intézett hozzá s abban tudtára adja, hogy ha csütörtök estig nem küld neki 300 forintot, akkor a most megindítandó színházi lapjában *Beöthy* kompromittáló szenzációs dolgokat fog nyilvánosságra hozni. A kitűzött időben tényleg megjelent egy hordár *Beöthy*nél, hol három „színházi bankóval” bélelt levelet kapott. A hordárt, aki a levelet *Liptai* lakására vitte, titkon két detektív követte, akik *Liptai* mikor a levelet átvette, letartóztatták s a rendőrfőkapitányságra kísérték, hol egész este tartott a kihallgatás.

Ez ügyből kifolyólag, melyet a fővárosi lapok részint a név említésével, részint annak

elhálgatásával, szelídítették; *Liptai* Károly egy hosszú nyilatkozatot tett közzé egy mai budapesti estilapban. E nyilatkozatban *Liptai* egy távirat másolatát adja közre, melyet *Beöthy* László a Nemzeti színház igazgatója intézett az Ocskay brigáderos első előadása alkalmával *Keglevich* István intendánsához, aki annak idején Meránban időzött. A távirat szövege a következő:

Excellenz *Keglevich*

Meran

Villa Viktoria.

Ocskay sikere humbug. Előadáson jelen voltam. A bírálatok legnagyobb része svindli. Közönség csalódással távozott, a darab végén menekült mindenki. Az előadás, *Csillag Teréz* és *Fenyvessy*vel a legyengébbek egyike. 10—15 előadás. *Beöthy*.

Liptai nyilatkozatában kifejti, hogy *Beöthy* igazgató e szerint helytelen adatokkal szolgált az intendánsnak és nem volt nehéz abból kiolvasni, hogy *Beöthy* keze is benn volt abban az emlékezetes hajszában, melyet egyesek az Ocskay Brigáderos és annak szerzője ellen indítottak. *Liptai*, *Beöthy* Lászlóban kereste a mozgolom titkos indítóját és ez ügyben annak idején fel is kereste *Herczeg* Ferenc orsz. gyűlési képviselőt és kijelentette neki, hogy a június elsején megindítandó „*Színház és Művészet*” című lapjában közzé teszi *Beöthy* fent ismertettet táviratát, egyszersmind elbeszélte több barátjának is a dolgot.

Herczeg Ferenc, — *Liptai* nyilatkozata szerint, — helyeselte *Liptai* szándékát. *Beöthy* László, állítólag *Faragó* Jenőtől megtudta, hogy a *Keglevich* intendánsához intézett távirata *Liptai* kezéhez került. A Nemzeti színház egyik hivatalnokát elküldte *Liptai*hoz, hogy őt hallgatásra bírja. Ezt azonban *Liptai* nem akarta megtenni, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy közzé teszi a táviratot megjelenendő lapjában.

A nyilatkozat folyamán *Liptai* egy érdekes fordulatot von ebbe a kényes ügybe, melynek fonalai visszanyulnak az Ocskay Brigáderos premieréig.

— Egy anonim, elferdített írású levelet kaptam — ugymond — a minap, melyben egy ismeretlen ember egy közeli nőrokonomat meggyalázó vádakkal illeti. — A levélben az van mondva, hogy ha minderről meg akar győződni, *Liptai* csütörtökön küldjön el a főpostára a hol postrestante egy „Sz. G. 100” jelige alatt lévő levelet vegyen fel, a melyből meggyőződést szerezhet a levélben mondottak valósága felől.

Liptai aztán elmondja nyilatkozatában, hogy megbizta *Csiky* Jánost, miszerint keresse fel *Farkas* rendőrtanácsost, hogy az az anonim levélíró ellen indítsa meg a vizsgálatot. Ez a barátja azonban nem akarván *Farkas* tanácsost háborgatni, *Spády* Zsigmond rendőrtisztviselőhöz jóindult ez ügyben. *Liptai* csütörtökön este elküldött egy hordárt a főpostára a címére érkezett névtelen levél alapján és ebből kifolyólag tartóztatták őt le.

Amint az elmondottakból kiviláglik, *Liptai* egyenesen azzal vádolja *Beöthy* Lászlót, hogy a nevére érkezett névtelen levél ő tőle származott és *Beöthy* ezután akarta törbe csalni őt lehetetlenné tenni.

Elmondja végül, hogy *Beöthy* László a napokban magához hivatva *Furrayt*, a színházi lapok szerkesztőjét és azt az ajánlatot tette neki, hogy ha *Liptai*it elbocsátja a laptól ahol jelenleg alkalmazva van, megengedi, hogy a Nemzeti színháznál is árusíthassa a színházi

lapokat. *Furray* azonban indignálódva utasította vissza az ajánlatot.

A késő éjjeli órákban *Beöthy* László, a Nemzeti színház igazgatója, ez ügyre vonatkozólag a következő nyilatkozatot küldte a fővárosi lapokhoz:

A mai lapokban egy rajtam megkísérlett zsarolás híre jelent meg. Az a személyiség, aki magát a megkísérlett zsarolás hírébe keverte és akit egy lap névszerint is megnevez, egy ma kiadott esti lapban hajmeresztő kombinációkat és meséket mond el a maga védelmére. Ezzel szemben kérem a szerkesztő urat a következő sorok közlésére:

Ez ügyben én egy ismeretlen tettes ellen feljelentést tettem, amely jelenleg a rendőrség kezében van és majd eljut a maga illetékes foruma elé. Nekem ebben semmi más részem nincs, minthogy egy anonim zsaroló levelet a rendőrség kezére adtam. Ki írta, miért írta, mi célt akart vele elérni, mindezek kiderítésében remélem a hatóságot semmiféle hirlapi beavatkozás, a legmerészebb is, nem fogja megakadályozni.

Beöthy László.

Eddig fejlődött ma ez a fölötté sajtósági ügy. A folytatása és vége bizonyára a büntető törvényszék előtt fog lejátszodni.

MULATSÁGOK.

(=) **Az iparos ifjak júniálisa.** Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző-egylete június hó 2-án, vasárnap, a csálai nagyerdőben, a betegsegély-alap javára júniális rendez. Belépti-díj személyenkint 80 fillér, családjegy 1 korona 40 fillér. Kivonulás reggel 7 órakor az egylet helyiségéből, *Andrássy-tér* 20. (Aréna-épület.) Tánc kezdete délután 2 órakor. Ez alkalommal az egylet tagjai a „*Körmagyar*” táncot fogják bemutatni.

(=) **A Fillér-asztaltársaság táncmulatsága.** A II. kerületi jótékonycélú fillér-asztaltársaság június hó 9-én a Csálai nagyerdőben, két zenekar közreműködése mellett jótékonycélú nyári mulatságot rendez. Belépti-díj: Családjegy 1 korona 40 fillér. — Személyjegy 80 fillér. Kezdeté délután fél 3 órakor. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság június hó 16-án az asztaltársaság helyiségében fog megtartatni. A tiszta jövedelem a szegény és árva iskolás gyermekek felruházására fordítatik. Kivonulás reggel fél 9 órakor *Fácán-utca* 7. szám házból.

Munkácsy Mihály és Arad.

(A legnagyobb magyar festő emléke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Magyarország halhatatlan emlékü festőművésze: *Munkácsy* Mihály tudvalevőleg Aradon járt iskolába. Az *Aradi Nemzeti Szövetség*, nemzeties hivatásához képest megakarja örökíteni emlékét a nagy mester aradi tartózkodásának, s a szövetség aradi vezetősége e célból a következő indítványt terjeszti a holnapi igazgatósági ülés elé.

Munkácsi Mihály nagy hazánkfia halálával súlyos veszteség érte nemzetünket és a magyar művészvilágot. Előharcosa, később győzedelmes vezére volt nemzeti kulturánk és a magyar művészet elismertetésének. Nagy volt ő a művelt világ szellemóriásai között, méltó arra, hogy életének minden mozzanata az utókor részére — követendő példaképpen is — megörökíttessék. A magyar nemzet mindenkor hálás volt nagy fiaival szemben, s a midőn a következő indítványt beterjesztjük, azon biztos reményben tesszük azt, hogy Arad város lelkes és hazafias érzéssel telt

fiából toborzott szövetségünk igazgatósága nagy hazánkiával szemben mélyen érzett hála és elismeréstől áthatva, egyhangulag fogja azt határozattá emelni.

Az indítvány a következő: Mondja ki az igazgatóság, hogy nagynevű honfitársunk művészi érdemeinek elismerésül és azon célból, hogy az utókornak maradandó emlék létesítsék, a város tulajdonát képező templom-utca 5 szám alatt levő iskola-épületet, a melynek egyik tantermében a mester először nyerte világhírű művészetében a szakszerű elemi ismereteket, lefényképezteti, s majdan anyagi erejéhez mérten olajba festeti és megörzész végett, addig is, míg városunkban képtár létesül, a város tanácsának átadja.

2. ezen épületet márványból készült, méltó szöveggel ellátott, emléktáblával jelöli meg.

3. Előterjesztést tesz Arad város törvényhatóságához, hogy a jelenlegi belvárosi „Templom-utca” a nagy művész emlékére „Munkácsy Mihály-utcának” neveztesse el.

A szövetség igazgatósága bizonyára egyhangulag elfogadja a hazafias indítványt, s igaz lelkesedéssel állít Aradon maradandó emléket a legnagyobb magyar festőművésznek.

Róna József Aradon.

(Beszélgetés a Szentháromság-szobor alkotójával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Néhány hét óta Arad centrumán: A színház és a minoriták temploma előtt fekvő téren hatalmas állványok között folyik az aradi Szentháromság szobor építése. A nem mindennapi munkálkodásnak temérdek nézője akad, különösen az utóbbi napokban, mikor a már felépített kő-alapzatra a bronz alakokat helyezték el.

Ma délután már teljesen elkészült a kereszténység szimbólumát jelképező szobor, a fa-állományokat eltávolítják s holnapra csak a parkirozás marad. Az alapzatot ugyanis, a föld színétől mintegy 75 centiméternyi magasságra körül földdel töltik fel s azt füvel beültetik. Természetes, hogy ezáltal a szobor hatásában jelentékenyen nyerni fog. A vasárnapi szoboravatásra már megérkezett Aradra a szobor tervezője és építője: Róna József szobrász.

Lapunk egyik munkatársa ma délután felkereste a művészt, kinek rövid két hét alatt immár második alkotását avatják fel a nyilvánosság előtt. Ő volt tudvalevőleg alkotója a gödöllői Erzsébet királyné szobornak is, melynek sikerült mintázásáért Ő Felsége Rónát a Ferenc József-rend lovag-keresztjével tüntette ki.

Aradra érkezett Róna József neje is, ki a vasárnapi ünnepi istentisztelet alatt énekelni fog.

A művész elmondta munkatársunk előtt a szobor egész történetét a tervezéstől kezdve a felépítésig.

A múlt év tavaszán fogott hozzá Róna a szobor mintázásához. A fővárosi sajtó egyhangú elismeréssel adózott a szobor tervezőjének a sikerült kivitelért, melylyel Róna a három-egyistenség eszméjét megtestesítette. A beérkezett pályatervek közül a város zsűrije is a Róna tervezetét fogadta el s nyomban meg is bízták őt a készítésével.

Róna azután megrajzolta az architektúrát s hozzáfogott az alakok mintázásához. Fő nevezetessége az aradi szobornak, — s ez nagy vitatkozásokra adott annak idején alkalmat — hogy szakít a régi sablonos Szentháromság-szobor formákkal. A régi szobrok ugyanis ta-

lán kivétel nélkül úgy készültek, hogy mind a három istenséget egy csoportban ülve ábrázolták, Róna külön választotta a három alakot s közülök egyet: a Szentléleket, galamb alakjában feltette az architektura tetejére. A szobor földszintjén, az előrészen maradt az alya és a fiu, s ezek képezik egyuttal a szobor főalakzatát.

A bronz-alak a bécsi Beschorner-féle öntőműhelyben készült, ugyanott, ahol a gödöllői szobor bronz-alakja. A kő-obeliszk, amelyen az alakok állanak magyarországi pátyi kemény kőből készült. Róna szerint ez a kő tömörebb s így tartósabb is a márványnál, amennyiben jobban elviseli az időjárás viszontagságait. — Tartósságát különben jellemzi az is, hogy már Mátyás király idejében építettek ebből az anyagból s az ma is egészen ép.

A magyarországi Szent-háromság szobrok legtöbbje homokkőre épült s így ezek élete nem is igen hosszabb 80—100 évnél. Rónának az a véleménye, hogy az aradi szobor évszázadokon keresztül fog állani anélkül, hogy bármiféle renoválást igényelne.

A vasárnapi felszenteléshez a szobrot sátorral fogják körülvenni, hogy a délelőtti hőség a hosszú ceremónia alatt elviselhető legyen. Róna ugyan tiltakozni próbált a sátor felállítására ellen, mondván, hogy valósággal ketté vágják vele a szobrot s így épen a felszenteléskor veszt el hatását. A felszentelés ünnepségeinek rendezősége azonban nem teljesítette Róna kérelmét, mert a sátor úgy is csak rövid ideig lesz ott.

— Majd láthatják még eleget a szobrot — mondta a polgármester Rónának — ha olyan erős lesz, hogy évszázadokon keresztül is fennáll.

A szobor leleplezését a minoriták templomában fényes ünnepi istentisztelet fogja megelőzni. Ehhez az ünnepi miséhez az egyházi éneket és a zenét nem a rendes templomi kar, hanem — a polgármester és a rendfőnök kérésére — az Oratorium-Egyet fogja szolgáltatni. Az egyet ezen alkalomra Beethoven C-dur miséjét választotta, mely nagy mértékben fogja emelni az ünnepi mise fényét. Offertoriumra Róna Józsefné, a szobor alkotójának neje, ki kiváló énekesnő hírében áll, fog énekelni.

HIREK.

Sikkasztás a „Nemzeti Szalonban.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 31.

A budapesti „Nemzeti Szalon” az utóbbi hetekben válságos időkön ment keresztül. A Az alelnök választás izgalma élénk emlékeztében van még mindenkinek és Hock Jánosnak az egyesületből való kibuktatása nemcsak Hock személyes híveiben keltett recensust, hanem visszatetszett országszerte.

Ugy lehet, hogy a közelebb rendezendő vidéki képzőművészeti kiállításokon megérzi a Nemzeti Szalon a lefolyt személyes jellegű csetepatét.

Ma az egyesület egy újabb botrányáról érkezik hír. A Nemzeti Szalonban sikkasztottak.

A múlt hó közepén történt, hogy Baumann Antal, a Szalon pénztárosa hirtelen lemondott állásáról. A lemondás elfogadása előtt egy pénztárvizsgáló bizottságot küldött ki a vezetőség, hogy vizsgálja keresztül az egyesület könyveit és vegye át a pénztárt.

Ez a bizottság szomorú dolgoknak jött a nyomára.

Kitűnt, hogy a pénztár kezelése körül számos szabálytalanság, visszaélés, sőt hűtlen kezelés történt.

erre igazgatósági ülést hívtak egybe, mely napokon át tartó ülésen tárgyalta a sajnálatos eseményt, majd elhatározta, hogy a pénztáros lemondását nem fogadja el, ellenben állásától felfüggeszti őt, a további lépések megtételét az egyesületi ügyészre bizza.

A pénztár kezelésére egyelőre Baronyi Arthurt kérték fel.

Öngyilkos szerelmes-pár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

A városban ma az esteli órákban egy megrendítő szerelmi drámáról beszéltek. Egy szép fiatal leány és sápadt arcú fiatalember a szerelmi dráma hősei. Mindakettő a Forray-utcában levő Kass-vendéglő alkalmazottja volt: a férfi mint éthordó pincér, a leány pedig mint pénztárosnő. Az utóbbi a Kass vendéglő tulajdonosának, Kass Bélának a sögornője volt. Hock Zoltánnak hívják a férfit, a leány neve pedig Halász Mariska.

A szerelmes pár hosszabb ideig volt alkalmazva a Kass-vendéglőben. A folytonos érintkezés közben szerelmi viszony fejlődött ki a pincér és a szép pénztárosnő között. Hock Zoltán valahányszor a kasszához ment, megállt a leánnyal beszélgetni, míg végre a vendéglős megúván a nagy szerelmeskedést, egy héttel ezelőtt elbocsátotta szolgálatából Hock Zoltánt.

A leány azonban utána ment. Szintén elhagyta sögora üzletét és egy héten át együtt élt a fiatalemberrel, aki állást nem tudva szerezni magának, ma este végső elkeseredésében a leánnyal együtt a Marosba ugrott.

Ezt beszélik a városban és különösen a Kass-vendéglőben suttognak róla a vendégek és a pincérek egyaránt.

A szerencsétlen fiatal ember más módon is megkísérelte az öngyilkosságot. Tegnap egy üveg morfiumot szerzett magának, és azzal a tervvel foglalkozott, hogy a leány is, ő is megmérgezik magukat. Azonban ez nem sikerült, amennyiben ma reggel testvérbátyja a zsebéből kivette a méreggel telt üveget és megakadályozta az öngyilkosságot.

Hock Zoltán szolid, jóra való fiatalember, lelkiismeretes munkás volt mindvégig. Mielőtt a vendéglőbeli szolgálatát elhagyta volna, némi vendégszalvéta karikájára emlékül bevészte a neve kezdőbetűit: H. Z. betűket.

A rendőrségnek hivatalosan lapunk zártáig nincs tudomása az öngyilkosságról.

— Előleptetés a belügyminiszteriumban. A kabinetirodától ma délelőtt értesítés érkezett, mely szerint király a belügyminiszter előterjesztésére a belügyminiszteriumban Marek Edét, Kaffka Lászlót valóságos miniszteri tanácsosokká, Kereszthy Sándort, Horváth Emilt, Némethy Károlyt címzetes miniszteri tanácsosokká, Madarász Elemért, Kanóc Istvánt, Bölc Gyulát, Jalsovický Sándort valóságos osztálytanácsosokká, Szabó Antalt, Kovács Gyulát, Kolosváry Miklóst címzetes osztálytanácsosokká kinevezte. A tömeges kinevezéseket, melyek országszerte érdeklődést fognak kelteni, a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

— Sima Ferenc körözése. A szegedi kir. ügyészség ma elrendelte Sima Ferenc országos körözését. Felhívta az ügyészség a hazai összes hatóságokat, hogy a szentesiek volt képviselőjét, ki ellen több bűnügy van folyamatban a szegedi törvényszék előtt, ahol előtalálják, tartoztassák le s adják át a legközelebbi bíróságnak. A kir. ügyészség a volt képviselő körözését legközelebb közzé teszi a hivatalos rendőri lapokban is.

— Az eltűnt penzeslevélhordó. A rendőrség nagy készültséggel keresi *Falkai* Lászlónak, a sikkasztó penzeslevélhordónak nyomát. A postánál pedig *Siket* Traján igazgatósági tanácsos vezeti a vizsgálatot, a melynek természetesen arra a bár nem igen valószínű körülményre is ki kellett terjeszkednie, vajjon *Falkai* az értékek átvételét igazoló kézbesítő könyv aláírásának egy némelyiket nem hamisította-e. Az ebben az irányban folytatott vizsgálat nem derített ki olyan mozzanatot, a mely ezt a föltevést igazolná és így *Falkai* csak azt az összeget vitte el magával, a mely szokása napján birtokában volt.

— Béke Kinában. Az áldatlan kínai háboru végre befejezést nyert, miután *Kvangszu* császár kötelezte magát 440 millió tael hadi sarc lefizetésére, amely egyenlő arányban lesz a nagyhatalmak között szétosztandó. Ennek következtében a csapatokat is lassankint visszahívják. A kínai háboru majdnem egy évig tartott. Június 20-án lesz egy éve, hogy Kettelert meggyilkolták s mint ismeretes, ezután következett az első mozgósítás.

— Rabi és honvédtisztok. Lugosról írják: *Handler* Simon dr. rabbi közelebb a templomban predikációt tartott, melyben élesen elítélte az utóbbi időben erősen divatba jött vallás-áttéréseket. A többek közt azt mondta hogy az éfélé lépések nem tesznek senkit sem hőssé. Két honvédtiszt, ki közelebb áttért a rom. kath. vallásra, sértve érezte magát e nyilatkozat által és tegnap felkeresték *Handler* rabbit, hogy felvilágosítást kérjenek tőle. A rabbi kijelentette, hogy ő személyekre nem célzott és mint lelkiész csupán kötelességét teljesítette, hogy a hívőket vallásukhoz való ragaszkodásra felszólította. Ezzel a szenzációt keltett affaire befejezést nyert.

— Gyermekgyilkos villám. *Élesdről* megható szerencsétlenséget jelent tudósítónk. A járáshoz tartozó *Sólyomkő* községben a napokban nagy zivatar volt, s egy villámcsapás halálra sujtott egy négy éves kis gyermeket: *Stasale* Jánost. A gyermek szüleivel volt a szobában, mikor a villám becsapott. A gyermek jajszó nélkül roskadt össze, a mellette levő cseléd pedig elájult. A gyermek szüleinek csodálatosan semmi baja sem történt. A szülők a gyermek felélesztésével voltak elfoglalva s e közben nem vették észre, hogy a villámcsapás következtében a ház is kigyuladt. A szomszédok figyelmeztetésére csak nagy nehezen tudtak kimenekülni az égő házból.

— A magyarádi posta. Magyarád-Aradmegye elnevezéssel — mint már irtuk — június hó 1-én postamesteri kezelés alatt teljes fel- és leadási szolgálattal működő postahivatal lép életbe, mely a postát *Muszka-Magyarád* közvetítésével kapja meg.

— Brutális tanító. Debrecenben egy *Kerékgyártó* nevű tanítónak nagyon tág fogalma lehet a gyermek nevelésről, mert mint egy távirat jelenti, *Csikós* Gyula második elemibe járó kis fiut úgy elverte, hogy az tizenhat sebből vérezve vándorolt haza szüleihez. Az embertelen tanító ellen a vizsgálatot megindították.

— Eljegyzés. *Székely* Károly, az A. Cs. E. V. hivatalnoka eljegyezte *Mihályi* Giza kisaszonyt Aradon.

Seprenyi Lajos jegyet váltott Aradon *Klinger* Adél kisaszonnyal.

— Zsarolási kísérlet Edison ellen. New-Yorkban *Edison* Thomas a hirneves feltaláló pár nap előtt fenyegető levelet kapott, a melyben ismeretlen tettes azzal fenyegeti, hogy amenyiben az általa kijelölt helyre 25.000 dollárt nem küld, úgy *Madilena* nevű tizenkét éves kis leányát elrabolják. Edison a fenyegetés óta kis leányát egy külön detektívvel őrizheti, s éjjelre lakásának ajtait villamos készülékkel látta el, amely az esetleges betörő-

ket rögtön megöli. Ugyan ily fenyegető levelet kapott Edison szomszédja egy duszgadzag bankár.

— Leesnek a levélbélyegek. Az utóbbi időben a levéljegyzékhez oly rozsgumit használnak, hogy a levéljegyzékről az egész gummi lemegy. A bélyegek nem ragadnak a borítékra, vagy szállítás közben leesnek és a címzett vagy a feladó bírságát fizet. Kívánatos volna, ha az államnyomda nem az ugynevezett dentrint használná a levéljegyzék enyvezéséhez, hanem jófajta gummit.

— Az aranyzinór áldozata. *Medgyesi Miklóssy* Károly, a magyar államvasutak körmenői állomásnak főnöke, mint Körmenről írják, tragikus körülmények közlalt meg. *Egyenruhája* gallérijának zsinórja ölte meg a negyvenegy éves állomásfőnököt. Néhány héttel ezelőtt nyakán egész ártatlan pattanás kéletkezett. A pattanást az uniformis gallériján levő zsinor annyira feldörzsölte, hogy a pattanás vérezni kezdett. Ez okozta aztán a bajt. A zsinórnak folytonos dörzsölése következtében ugyanis vérmérgezés állott be, annyira, hogy nem lehetett az állomásfőnököt megmenteni: irtózatot kinok közt meghalt.

— Anyagyilkos. *Budveisből* írják, hogy ott egy *Botava* nevű 25 éves napszámos meggyilkolta édes anyát, mert ez nem akart beleegyezni abba, hogy egy nálánál husz évvel idősebb nőt vegyen feleségül. A meggyilkolt asszonyon 102 szurás és vágás van. Az anyagyilkost elfogták.

— Kifosztott városi pénztár. Oriási sikkasztásnak jutottak nyomára Szabadkán. *Ostrogonác* János volt városi hivatalnok nyomtalanul eltűnt és így jutott napvilágra a dolog. Hiába várták vissza, gyanút keltett a bejelentetlen elmaradása és a polgármester másámvizsgálatot tartott a pénztárban. Rengeteg összeg hiányzik, bár még a végső eredményt nem is tudják. A vizsgálat tovább folyik. *Ostrogonác* ellen országos körözést bocsátottak ki. Az eset részletei hiányzanak.

— Halálozás. *Rubeneszku* *Fragola* *Minerva*, *Rubeneszku* *Augusztia* ismert aradi írónő és tanítónő nőtestvére, tegnap *Tusnádfürdőn* meghalt. Az élete virágjában elhunyt leány halálesetéről családja a következő gyászjelentést adta ki: Alólírottak mély fájdalommal tudatják, hogy számos rokonaik nevében is a forrón szeretett gyermek, illetőleg nővér és rokon *Rubeneszku* *Fragola* *Minervának*, folyó évi május 29-én reggeli 7 órakor, életének 20-ik évében, hosszas szenvedés után *Tusnádfürdőben* történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei június 1-én d. e. 4 órakor fognak gör. kel. román szertartás szerint a helybeli felső temető halottas házából örök nyugalomra tételni. Aلدás emlékére! Béke poraira! Arad, 1901. évi május 20-én *Rubeneszku* *Helena* szül. *Novák*, *Rubeneszku* *Ágost*, szülei. *Rubeneszku* *Augusta*, *Rubeneszku* *Aurella* férj. *Pacatián*, nővérei. *Pacatián* *Mihály*, sógora.

Özv. *Rózsa* *Antalné*, *Hajnalka*, a maga, valamint rokoni nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett jó anya, nagyanya, dédanya illetőleg rokon özv. *Kászonyi* *Bene* *Józsefné*, szül. *Dióssy* *Róznának* f. é. május hó 30-án, d. u. fél 5 órakor, életének 74-ik évében hosszas betegség következtében történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai f. é. május hó 31-én d. u. 4 órakor fognak a felső temető halottas csarnokában a rom. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ugyanottani sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat a boldogultnak lelki üdvéért f. é. június hó 4-én d. e. 8 órakor fog a helybeli főt. minorita atyák templomában az egek úrnak bemutatatni.

— A sirrabló. Amilyen rémesen hangzik ez a szó, amely egy őszbezsavardott aggyastyán bűnügyének a címéül szolgál, olyan ártatlan, szinte balladába illő kis história az, amely öreg napjaira a vádlottak padjára juttatta Kis Jánost, ezt a 60 éves makói napszámost. A kir. ügyészség vádirata ride-

gen és röviden azzal vádolta ezt az embert, hogy a makói református temetőben két keresztet lopott. És ezt tényleg meg is tette *Kiss* *János*, még pedig tavaly télen, csikorgó fagy idején, amikor nem volt penze, hogy egy kis fütőfát szerezzen. Nem akart idegen jószágot a házába vinni, hát elment azokhoz, akiknek már nincs szükségük semmire. Itt két korhadó fakeresztet szedett fel a hantok között vezető utról és azokat hazavitte, azoknak a tűzénél melegedett. Azt is mondta védalmere ez az öreg ember, hogy nem lopott ő, hiszen fényes nappal vitte el azt a kis tűzfát. A törvényszék azonban így is bűnösnek találta és a makói „sirrablót” egy havi fogházra ítélte.

— Gyémántlelet Szegeden. *Husztia* *Péter* szegedi fuvaros kocsisa, *Nagy* *Ferenc* a *Tiszarakodópartról* szentet fuvarozott. Egy nagyobb darab szén, amint a lapáttal a kocsira dobta, hirtelen ketté vált és egy vakítóan csillámzó tárgy hullott ki belőle. *Nagy* *Ferenc* kocsis, a ki a szentet a *Back-gözmalom* részére fuvarozta, a talált csillámzó tárgyat bevitte a gözmalom irodájába. Ott kísérleteztek a tárggyal, melyről azon hiszemben voltak, hogy az esetleg — gyémánt. Üvegdarabokat vágtak el vele s mivel ez a kísérlet sikerült s mivel a tárgy tényleg hasonlít a gyémánthoz, a gözmalom egyik tulajdonosa: *Bacs* *Alfréd* elhatározta, hogy a gyémántot felküldi *Budapestre*, hogy illetékes helyen győződjenek meg róla, hogy csakugyan gyémánt-e? Egyszermind megvizsgálták a szénrakományt is, ha vajjon nincsen-e benne az előbbihez hasonló fényes kő. Darabonként szemlélték meg minden egyes darab szentet, a nagyobbakat szét is törték. De egyikben sem találtak gyémántot. A szénrakomány, meiyben az állítólagos hatalmas gyémántdarabot, illetve gyönyörűen tündöklő, fényes tömör követ találtak, a *drenkovai* (*Pancsova* környékéről való) szénbányából érkezett Szegedre.

— Meghalt a nászéjszakán. *Bálint* *Mária*, *kun-szent-miklósi* születésű 55 éves leány e hó 29-én esküdtött örök hűséget *Nagy* *Ferenc* korcsmárosnak. Esküvő után *Budapestben* a *Tömöt-utca* 8. számú lakásukba mentek. A fiatal házaspár boldogsága azonban csak rövid ideig tartott, mert a leány a nászéjszakán, fél 12 órakor hirtelen rosszul lett és pár percnyi szenvedés után meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncoló termébe szállították.

— Gyermek holttest a csatornában. A vízvezeték és csatorna hálózat kiömlésénél ma egy koraszülött öt hónapos kisgyermek holttestét találták meg. A rendőrség megindította a nyomozást a bűnös anya kiderítésére.

— *Aszpázia* szerelme. Egy szép leány szomorú szerelmi regényéről jön értesítés a messze *Görögországból*. A citromligetek árnyában fekvő *Lechoma* faluba a legszebb leány volt a 17 éves *Aszpázia*, a ki fiatal szive egész hevével megszeretett egy hozzá méltó daliás ifjút. A fiatalok azonban nem egyesülhettek az oltár előtt, mert *Aszpázia* apja hallani sem akart erről a házasságról s már ki is szemelt a leánya számára egy gazdag negyven éves földmivest, a ki ott lakott az ő falujukban. *Aszpázia* nem ellenkezett az édes apjával. Némán fogadta parancsát, hogy nőül menjen a gazdag paraszthoz. Némán tűrte azt is, hogy fehér ruhába öltöztessék s mirtuszkoszort tűzzenek feketé hajába. S megkondultak a kis falu templomának esküvőre szóló harangjai. A násznép már együtt volt, a mikor a szép *Aszpázia* szobájából dördülés hallatszott. Mikor pedig berohantak hozzá, ott találtak a mirtuszkoszorus halvány menyasszonyt a földön. — Piros vére befestette menyasszonyi ruháját s kezében görcsösen szorongatta édes apja revolverét, a melylyel sziven lötte magát. Ez a szép *Aszpázia* szomorú története . . .

— Gyermek a levesben. Szegedről írják, hogy az otáni alsó-tanyán tegnap különös szerencsétlenség történt egy *Bicók* *János* nevű gazda családjában. A gazda két éves fia délelő idején a konyhán belekandikált a leveses fazékba, megcsuszott s mindenestől belepottyant. A gyermek sikoltására előrohant anya már

csak eszméletlenül ránthatta ki a fazékból. A gyermek haldoklik.

— **A rendőr, mint szabó.** Egyik szegedi szabómester panaszos szóval leplezte le e héten az iparosság egyik nem sejtett konkurenciáját: a rendőrsége. A múlt héten egyik szegedi iparost magához hívatta egyik régi jó megrendelője, valami megbízatás tárgyában. Az iparos a hívásra nem mehetett el, mert beteg feküdt, hanem azt izente, hogy egy pár nap múlva, ha felépül, átveszi a megrendelést. Három nap múlva tényleg jelentkezett is az iparos a „kundschaft“-jánál, aki azonban azzal utasította el, hogy *hogyan időközben egyik rendőr elvállalta a munkát.* Eddig a történet, a mihez egy Szegeden megjelenő iparos szakujás a következő megjegyzéseket fűzi: Azt jól tudjuk, hogy egy rendőrnek Szegeden bizony nem valami fényes fizetése van, de hát ezen úgy volna a legcélszerűbb segíteni, ha a város kellő javadalmazással látná el a közgeit, nem pedig azzal, hogy rá utalja őket, hogy ilyen titkos mellékkeresetekkel az iparosokat rontsák. — Mi azt jól tudjuk, hogy egynémelyik rendőr a saját szükségleteinek fedezésére egyikét javítást stb. megereszt, de hogy megrendeléseket fogadjon el s ezzel kivegyen egy darab kenyeret a tisztességes iparos szájából: mégis csak megengedhetlen és főhíborító dolog.

— **Százötvenéves konyak.** A *fiadelfiai* tudós társaság természettudományi osztályának izletes és zamatos kortyokban lesz részük — száz esztendő múlva. Ashmead *Barlett*, egy excentrikus fiadelfiai milliomos, hatalmas üveg konyakot ajándékozott a tudós uraknak, de azzal a feltétellel, hogy az üveget csak a 2000-ik esztendőben szabad felbontaniok és akkor ki is ihatják, ha úgy tetszik nekik. Ashmead *Barlett* lelki nyugalmára. Az ajándék mellé hiteles közjegyzői okirat van csatolva, amely bizonyítja, hogy a konyak 1849-ből való s így már ötvenegy esztendő. Annyi bizonyos, hogy a kétezredik évbéli fiadelfiai természettudósok nagyot fognak bámulni, ha a szakosztály elnöke megnyitván az ülést, dugóhúzót kér, kinyitja a konyakos palackot és sorba kínálja sarkított villamosságban, ásatagokban és methylenben megkopaszodott kartársait egy-egy pohárka konyakkal. Minden így lesz, ha addig valami szemfüles szolgálja el nem issza a tudósok elől az aranyárga italt, ami pedig valószínű, minthogy akadémiusokról van szó.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Rémes eset történt *Szabadkán*. Tegnap késő este jöttek reá, hogy *Gróf Pál* 68 éves cipész előbb egy nagy kenyhakkal meggyilkolta a feleségét s azután felakasztotta magát. A gyilkosság és öngyilkosság előzményei és részletei a következők: A szerencsétlen ember, kinek több gyermeke van, egy hónappal ezelőtt Szegeden lakó fiától levelet kapott, melyben azt adta tudtul szüleinek, hogy Szegeden 30 napi elzárásra ítélték. Az öreg nagyon szívére vette fiának baját, mert azóta buskor lett. Tegnap estefelé borért ment a korcsmába s hazamenet találkozott egy ismerőssel, ki tréfálkozva kérdezte az öregtől:

— Minek a bor *Gróf* ur?

— Kedvünk jött egy kicsit iszogatni; nekem is, a feleségemnek is.

Ezzel elváltak. Az ismerős később a *Gróf*ék lakása felé menve, azelőtt nagy népcsődületet látott. Ekkor már elkövette az öreg 68 éves suszter a gyilkosságot és öngyilkosságot. Az öngyilkosságot *Grófnak* 9 éves kis fia tudta meg először. Hazajött az iskolából s az ajtót zárva találta. Azt gondolva, hogy szülei talán nagynénjéhez mentek, elszaladt oda. Mikor ott nem találta őket, a szomszédságba indult keresésükre. Estefelé járt már az idő s a keresésben egy másik társa csatlakozott hozzá. Mikor így együttesen sem találták meg, benéztek először a szoba ablakán s mikor a szobában sem-

mit sem láttak, a kamara ablakán kukucskáltak be. Rémtűve látták, hogy *Gróf Pál* egy gerendába vert szegen felakasztva lógott. Csodálatos volt a fiuk lélekjelenléte. Az első rémtűlet után azonnal a rendőrségre szaladtak jelentést tenni, hogy az apja felakasztotta magát. A rendőrség nyomban a helyszínére indult és a szobába akart menni, de a szoba ajtaja be volt csukva. A kulcs azonban rajta volt az ajtón. Könnyen kilehetett tehát nyitni. Véres kép tárult itt a rendőrség szeme elé. Az ágyon meggyilkolva feküdt *Gróf* 50 éves felesége. Nyaka, gégéje át volt metszve, a mellén pedig egy mély seb tátongott. A nagy kenyhákés, melylyel a gyilkosságot az öreg *Gróf* elkövette, ott hevert a dolgozó asztalon. Ugy látszik, hogy a véres gyilkosság után a kamrába vonult, ahol az öngyilkosságot elkövette. Az a körülmény, hogy az öreg nő egészen természetes helyzetben feküdt az ágyban, arra enged következtetni, hogy a véres tetten előzetesen megállapodtak.

— **Katona-zene a Baross kioszkban.** Holnap, szombaton este 8 órától 11 óráig és minden szerdán a Baross kioszkban katonazene játszik.

— **Szent György, Szent Antal ellen.** Montpellerben a bíróság nem mindennapi pört tárgyalta tegnap. A pör tárgya két szent volt s a bíróságnak azt kellett eldönteni, hogy melyik szentnek van joga az oláron állni. Történt ugyanis, hogy egy gazdag gyáros, elhunyt fia emlékére 50.000 francot hagyományozott a salesiani szerzetes rendnek, azzal a kikötéssel, hogy az összegben egy kápolnát kell nekik felállítani, a kápolnának védszentje pedig Szent György legyen. A szerzetesek a kápolnát fel is építették, de Szent György helyett Szent Antal szobrával. A gyáros e miatt pörrel támadta meg a papokat, miután többszöri felszólítására sem akarták a szobrot kicserélni. A bíróság Szent György mellett döntött s utasította a szerzeteseket a hagyományozott összeg különbeni visszafizetése mellett, hogy Szent Antal szobra helyére Szent György szobrát állítsák fel.

— **Aktuális képes levelező-lapok.** A Szentháromság-szobor vasárnapi felszentelése alkalmából *Kerpél* Izsó aradi könyvkereskedő csinos képes levelezőlapokat készített, melyeken a szobor fő csoportozata hü reprodukcióban látható. Az aktuális levelező-lapoknak bizonyára jó keletjük lesz.

— **Excentrikus Amerikai nők.** Hogy az amerikai nők mily excentrikusok, az ismeretes. Egy előkelő bécsi lap foglalkozik most az amerikai nők excentrikusaisaival. Kezdi azzal a idővel, mikor az ékszeres beszerzése körül folytak a végletekig menő harcok. Így *Vanderbilt* Györgyné asszony egy 750.000 frank értékű nyakéket vett, mire *Sloane* Henryné egy 850.000 frankos ékszerrel főzte le barátját, *Belmont* Olivérné asszony pedig egy 900.000 franc értékűvel. A versenyzésnek mégis *Astor* asszony vetett véget egy 3.700.000 frankos garnitúrával, melynél drágábbat nem bírt egyik sem szerezni. Idővel a virágportot kezdték üzni s ezeket költötték az amerikai milliomosnők egy-egy ritkább virágtőkéért. A virágportba rövidesen beleuntak s ekkor a leányok igyekeztek minél hangzatosabb nevű európai férjet választani. Igylett *Vanderbilt* Consuelo, *Marlborough* hercegné, *Miss Isasna Manchester* hercegné, *Mand Godard Poniatovsky* hercegné, *Singer* Winarella *Polignac* hercegné. Az excentricitásban utóbb nem ismertek határt. Így *Miss Adele Horvitz* esküvője alkalmából az oltár előtt bal karján kiskutyájával jelent meg. A kiskutya drága csipke ruhába volt öltöztetve. Természetesen az egész város másnap másról nem beszélt, mint a kutyáeszküvőről.

— **A koronás áruház tapasztalat** szerint a legszolidabb elveken alapul és ily módon akarja a közönség partfogását állandóan megőrizni. Így igazolt a közönség magatartása ezen modern szabású üzlettel szemben, s azért tud prosperálni, mert

nemcsak a saját hasznát nézi, hanem a közönség érdekeivel is törődik.

— **Ujtás!** *Ironisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiailag tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománpalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel. Szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Jótékony célu államsorsjáték.** Mint az előző években, az idén is nagy jótékonycélu államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyereségeiben következő jótékonycélu intézmények részesednek: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a budapesti VIII. ker. általános jótékonyági egyesület (Budapest, Baross-utca 67.), 3. a Nyitra és vidéki szegénysegélyező keresztény nőegylet, 4. a pozsonyi „Stephania“ árvaház, 5. az általános (budapesti) egyetemi segély-egylet, 6. a katolikus munkásnőket védő egyesület, 7. a budapesti tanítók segély-egylete, 8. a Szent-Vitusról nevezett horvát vakok intézete, 9. a budapesti önkéntes mentő-egyesület, 10. a budapesti „Fröbel“ nőegyesület a jövedelem egy-egy tized részében. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona, az összes nyeresemények 365.000 koronára rugnak. Sorsjegyek á 2 frtért kaphatók minden sós és adóhivatalnál, a legtöbb póstahivatal és dohánytözsdeben. A húzás már f. é. június hó 28-án történik.

Rablógyilkos községi irnok.

(Meggyilkolt tőkepénzes.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Feltűnést keltő rablógyilkossági eset történt — mint nekünk írják — tegnapelőtt éjjel *Fekete-Patakon*.

Bund Adolf odavaló szatócs gazdag ember hireben állott. Ennek dacára igen egyszerűen élt. Mint aféle agglegény, csak egy idős házvezetőnőt tartott és kizárólag csak az üzletével foglalkozott s e mellett pénzt is adott kölcsön.

Tegnapelőtt éjféltájban három bekormozott arcu ember tört *Bund* lakására.

*Bund*ot az ágyhan lepték meg és baltákkal agyonverték. Ezután átkutatták a szobát, a szekrényekben, valamint az üzleti pénztár fiókjában talált pénzt és értékesebb tárgyakat magukhoz véve, távozni akartak. *Bund*nak gazdasszonya, *Szabó* Mária az ünnep másodnapján elutazott egy rokona látogatására s a gyilkosság idején még nem volt otthon, emiatt *Bund* éjszakára egyik szomszédját, *Makai* Ferencet hívta magához, a ki az udvaron aludt.

Makai a szobában támadt zajra fölébredt, de nem mert bemenni, hanem kifutott az utcára és a szemben lakó két szomszédot, *Kubi* Balázst és *Palos* Andrászt költötte fel s ezekkel akart visszatérni.

Mikor a kapuhoz ért a három ember, a rablók éppen távozni akartak. A mint a három embert meglátták, futásnak eredtek. A szomszédok üldözőbe vették a rablókat, közülök kettőt: *Sorkó* Lajost és *Schmodics* Antalt elfogták.

Az elfogott *Sorkó* Lajos pár hónappal ezelőtt még *irnok* volt ott a község házában, de iszákossága miatt elbocsátották s azóta foglalkozás nélkül csavargott.

Sorkó még ebből az időből ismerte *Bund*ot,

tudta, hogy gazdag ember és pénze van. Ő eszelte ki a tervet Bund meggyilkolására és kirablására. Szövetkezett Schmodics Antal és Heimlich Márton csavargókkal, kikkel csavargás közben ismerkedett meg.

Heimlichot még nem sikerült kézre keríteni. A két rablónál 625 forint készpénzt találtak, a mi a rablásból származott. de mint állítják, a pénz legnagyobb része Heimlichnél van, kinek kézrekerítésére a csendőrség minden intézkedést megtett.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Elítelt gyilkosok.** Dózsa Domokos a nemrég megölt földbirtokos gyilkosai fölött, mint egy távirat jelenti, ma ítélkezett a kolozsvári esküdtsek. Az egyik tetteit *Tordai Simont életfogytiglani*, *Podár Manovilt* pedig *tizenkét évi fegyházra* ítélte az esküdtek verdiktje után a bíróság.

§ **A katonai kincstár panasza.** Steiner Bernát budapesti magánhivatalnok, abban az időben, midőn a katonaságnál mint őrmester szolgált, hűtlenül sáfárkodott a neki számlafizetésekre átadott hivatalos pénzekkel. Ezt a katonai hatóság csak akkor tudta meg, amikor már Steiner átlépett a polgári életbe. Hogy azonban a méltó büntetését elvegye, a katonai kincstár sikkasztás miatt tett ellene feljelentést. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető bíróság. A tárgyaláson a katonai kincstár képviselőjében Mattasich Leo tüzérkapitány jelent meg. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után a beismerésben levő vadlót dr. Fausz Iván védelme után a nagyszámu enyhítő körülményekre való tekintettel sikkasztás vétségéért 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Egy szállótulajdonos elítélése.** Egy volt aradi szállótulajdonos fölött mondott ma ítéletet a szegedi kir. törvényszék. *Csorvay Emil*, az aradi *Központi szálló* egykori bérlője, volt a vádlott, akit csalárd bukás büntették elkövetése miatt állított a vád a bíróság elé. A vádlott három évvel ezelőtt átvette Szegeden a *Hévílvasztó* szállót, amely akkor 160 ezer koronát ért. A vendéglős ezután oly könnyelműen gazdálkodott a szállóban, hogy két év alatt érteken felül volt adóssággal terhelve a szálló. Csorvay időközben tudott minden ingó érték tárgyán, mire a károsok följelentették. A vizsgálat során kiderült, hogy a vádlott üzleti könyveket sem vezetett, miért is megindították ellene a büntető eljárást. A bíróság azonban nem látta beigazolválni a csalási szándékot, a vádlottat tehát csak *vétkes bukás* vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott, valamint a közzévaló megnyugodott az ítéletben.

NAPIREND.

Június 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Pamfil vértanú. — Protestáns naptár: Pamfil vértanú. — Izraelita naptár: Sabbat, Nassza. — Görög-keleti naptár (június 19.): Patrik és társai. — A nap két 3 óra 51 perckor, nyugszik 7 óra 32 perckor. — A hold két 6 óra 46 perckor, nyugszik 3 óra 10 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 760.8 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $C^{\circ} + 16.8$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 25.8$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 1, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter, kis zivatar kíséretében.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekiyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Június 2. A magyarországi vöröskereszt-egylet lippai fiókjának népnepélye (Sörház-kert.) — Az aradmegyei tisztviselők kirándulása a kladovai völgybe. — Az aradi iparosítjak önképző- és betegsegélyező-egyletének júniálisa (Csálai erdő.)

Június 6. Az aradi egy- és kétfogatú bérkocsitulajdonosok ipartársulatának nyári mulatsága (Csálai erdő.)

Június 8. Az aradi ev. ref. egyház orgona-ünnepélye délután 5 $\frac{1}{2}$ órakor.

Június 9. Az aradi kereskedők körének tavaszi ünnepe (Városliget.) — Az alföldi első gazdasági vasút részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csánadi egyesült vasutak gyűlésterme.) — A II. kerületi jótékony célú fillér-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.)

Június 22. Csanádvarmegye gazdaközönsegének táncmulatsága Mezőhegyesen (Kaszinó.)

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Fillér asztaltársaság** A Szentháromság-szobor felszentelésének ünnepléséhez leendő felvonulásra a II-ik kerületi fillér asztaltársaság t. tagjait a kör helyiségében f. junlus hó 2-ára d. e. 8 órakor való minél számosabb megjelenésre felkéri az elnökség.

(*) **Az Egyenlőség** szabadságharc hőseit segélyező asztaltársaság elnöksége kéri a tagokat, hogy június hó 2-án, vasárnap reggel 7 órakor az együleti helyiségben (Sarló-utca 3 sz. a.) jelvényeikkel minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek, a honnan a Szentháromság szobor leleplezéséhez fognak kivonulni.

(*) **A polgári társaság** folyó évi június hó 1-én, szombaton a Vadember helyiségben rendez értekezletet tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendez heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

A nap melegen süt az esőzés után és sugarai magasra huzzák a kalászokat. Öröm tölti el a gazdát, ha vetéseit nézi. Bő áldást vél az idei aratásra, különösen ha senmi kárt nem fog ezután szenvedni a termés. A kalászfejek inkább rövidek, de sűrűsége ezt jól pótolja. A tengerit megkapálták.

Az esős idő dacára, rozsa eddig még nem pusztít.

Az üzlet külföldi hangulatra szilárdabb, nálunk is és a ma behozott 6—700 métermázsa búzát és 3—400 métermázsa tengerit magas napi áron vásárolták.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

I-ső minőségű buza 6.90—7.10.

Közép minőségű buza 6.70—6.80.

Tengeri 4.70—4.75.

Rozs névleges jegyzés 6.40—6.50.

Arpa névleges jegyzés 5.60—5.70.

Zab névleges jegyzés 6.10—6.20.

Az irányzat szilárd.

— **A szőlő peronosporája.** A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémiával egybekötött növényélet és növénykörtani állomás tudós tanárainak vezetése alatt már három éve kísérleteket folytat a peronospora ellen való védekezés terén, az ajánlott különféle védekezési anyagokkal. Az eredményt a „Kísérletügyi Közlemények“ című hivatalos folyóirat tette közre. Az eddigi kísérletek az általános használt rézgalic és égett mész keverékkel szemben előnyösnek mutatták be, a már hazai gyártású dr. *Aschenbrandt-féle* „bordói-por“. A kísérletek hosszú leírása után a dr. *Aschenbrandt-féle* „bordói-por“ előnyeit a hivatalos kiadvány a következőkben összesíti: A házilag készült rézgalic-keverék készítése határozott ügyességet és szakismeretet igényel s csekély hibával, melyet a permetező anyag elkészítésénél elkövetünk, igen érzékeny károkat okozhatunk. A készítés körülményessége hátráltatja a munkát, sok időt vesz igénybe s ha megmarad, használhatatlaná válik. Az ajánlott lemerési módszerek szerint elkészített oldat soha se megfelelő s különösen ha nagyobb mennyiségűt készítünk, a legnagyobb valószínűség szerint maró hatású lesz. A mész kiégetési fokát úgy rá nevezve nem lehet meghatározni s így a gazda nem képes megítélni, vajjon adta-e a szükséges mennyiséget az oldathoz. Nagyobb mennyiségű oldat készítésénél, a hol 50—100 kg. mész használunk fel, a legjobban kiégetett mésznel is maradt olthatatlan mészke vissz. A legtöbb gazda, különösen a kisbirtokosok, nem is használ égett mész, hanem oltott mész. Lemérésőől szó sincsen, csak úgy tesz bele egy pár kanállal s az oldat színéről határozza meg ennek jóságát. Ilyen-

formán különösen az első permetezés után a gyöngelomb és hajtásvegek leperzselése napirenden van. A „bordói por“-ból készült oldatnál mindezek elesnek. Az oldat elkészítése kevés időt vesz igénybe, ügyességet s szakismeretet nem kíván s maró hatása nincsen, így a lombperzselésről szó sem lehet. A permetezésnél esetleg kimaradt oldatot jól bedugaszolt hordóban a másik permetezésig eltarthatjuk a nélkül, hogy az megromolna. A permetező készülék porlasztó makkját sohasem dugaszolja el, a mi pedig házilag készült rézgalic-keveréknél igen gyakran megtörténik. A szőlő zöld részeire határozottan jobban tapad, mint a rézgalic-keverék és még nagyobb mennyiségű csapadék (eső) sem képes lemosni. Egy kat. hold szőlő évi 3-szori permetezéséhez kell belőle: ez első permetezéshez 1 $\frac{1}{2}$ °-os oldat (3 hl. oldat = 4 $\frac{1}{2}$ kg. por), 2-ik permetezéshez 2°-os oldat (5 hl. oldat = 10 kg. por), a 3-ik permetezéshez 1 $\frac{1}{2}$ °-os oldat (6 hl. oldat = 9 kg. por) összesen tehát egy övre 1 kat. hold szőlőre kell 23 $\frac{1}{2}$ kg. dr. *Aschenbrandt-féle* „bordói-por“ a mi. 70 fillérrel számítva kilogrammját. 16 korona 45 fillért tesz ki. A dr. *Aschenbrandt-féle* „bordói-por“ használata tehát nemcsak jobb és biztosabb hatású, mint a házilag készült rézgalic keveréké, de még olcsóbb is évenként és holdanként 2 korona 97 fillérrel, és elmarad alkalmazásánál a hosszás és pepecselő munka.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 31.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 35.000 métermázsa került forgalomba. 2 $\frac{1}{4}$ —5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás forró.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	—
Buza októberre	—
Rozs októberre	—
Zab októberre	5.78—5.80
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	5.38—5.39
Repce augusztusra	12.95—13.05

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	—
Buza októberre	7.98—7.99
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	5.79—5.80
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	5.37—5.38
Repce augusztusra	12.90—13.05

Zárul 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	687.75
Magyar hitelrészvény	694.—
Leszámitolóbank részvény	436.—
Rima-Murányi vasmű részvény	493.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	672.—
Közuti vasut	568.—
Városi villamos vasut részvény	298.—

Szeszüzlet.

— Május 31. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter α %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 31. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 78—80 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 84—86 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 86—88 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 86—88 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 84—85 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 82—84 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 78—80 fillérig. Sertéslétszám. Május 28. napján volt készlet 54,085 darab, május 29. napján felhajtott 1963 darab, május 29. napján elszállított 555 darab, május 30. napján maradt készletben 55,393 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 31.

Magyar aranyárjádék 40/0	117.60
Magyar koronajárjádék 40/0	92.95
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereményosorjegy kölcsön	174.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírjárjádék	98.25
Osztrák járjádék ezüst	97.80
Osztrák járjádék arany	117.60
Koronajárjádék	97.25
1860-iki államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bankrészevény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	694.—
Osztrák hitelbank részvény	687.75
Osztrák-magyar államvasut	672.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.09
Német birodalmi márka	117.50
London	240.45
Páris	95.50

REGENY-CSARNOK.

Dawison bankja.

— Bányai regény. —

Írta: Trowmann József.

Fordította: Hevesi Jenő.

(Polytás.)

TIZENHETEDIK FEJEZET.

A detektív ugyanaznap este azt a házat kereste föl, melyben Godard Tamás lakott, hogy elfogja a hivatalosolgát.

Egyik társa már régen leskelődött reá és mikor Rimler odaért, jelentette:

— Godard az imént lépett a házba s azóta nem jött ki.

— Jól van, várjon itt reám.

Rimler bement a kapualjba, ahol megtudta a házmesternétől, hogy Godard a szobájában van. Jól ismerte már Tamás lakását, azért bátran ment föl a lépcsőkhöz.

Godard lakása zárva volt és kopogtatására senki sem válaszolt. Mikor aztán fölfeszítette a szoba ajtaját, senkit sem talált odabent.

Boszusan mormogta:

— Megszökött előlem a gazember!

Nemsokára egy ara menő cselédétől értesült, hogy Tamás a hátsó lépcsőn lement az udvarra és egy oldal kijáraton a szomszéd utcába sietett.

Társaival most azon igykezett, hogy megtalálja a hivatalosolgát. Bicegéséről nem lett volna nehéz föltenni, de a fáradozás, mára legalább hasztalannak bizonyult, Godard eltűnt az éj sötétjében.

A végtárgyalás előtt való este Rimler detektív, Holmes ügyvédje és Wilkei Timeus, együtt ültek a titkos rendőr hivatalos helyiségében és a vádlott kilátásáról beszélgettek.

Ezalatt Palmer Irma izgatottan járt-kelt szobájában. Nyugtalanul lépkedett és a lelke megkönnyebítése végett félhangosan beszélgetett magában, majd kipirult arccal felkiáltott:

— Elszántam magamat!

A vén cselédleány minden mozdulatát megfigyelte leshelyéről. De mit törődött most Irma azzal, hogy leskelődnek-e rá vagy sem?

Meg akarta lelkét szabadítani egy nagy tehertől, mely ólomsúlyként nehezedett lelkére. Belátta, hogy régi elhatározása nem vihető keresztül.

— Ártatlan ember vesszen el? Talán bitóra is kerüljön? Soha! Holnap tanunak jelentkezem és mindent bevallok! — kiáltott szilárd elhatározással.

Ebben a pillanatban dacolt volna az egész világgal, olyan ellenálhatatlanul kívánta meg lelke a belső békét. Lefeküdt a kerevetre és elszunnyadt.

Hetek óta most először szállott szemeire nyugodt, aggodalmas gondolatoktól ment, jóteknő álom.

Mikor elaludt, a vén cseléd, aki hallotta Irma hangosan kifejezett elhatározását, gunyosan jegyezte meg magában.

— Vallani akarsz, kicsikém? No lám! Azt is be akarod vallani, hogyan csikartam ki tőled azt az ötezer dollárt? és én vissza adjam a pénzt, hogy valami kövér papocskát miséket mormoljon drága lelked üdvösségeért?

Nem, galambocskám, te nélkülem számoltál! Pedig én meg akarom tartani azt az ötezer dollárt, hogy öreg napjaimban gond nélkül élhessek.

A gonosz némbér visszavonult szobájába, ahol tovább tanakodott a hallott dolgok fölött.

— Nem tudom, mit tegyek. Tamással kell beszélnem. Ő majd ad tanácsot, — mormogta magában.

Néhány perc múlva elhagyta a házat és fölkereste bátyját, akit meg is talált egy házból, amely közel volt ahhoz a helyhez, ahová Irma néhány nap előtt együtt lépett be Tollerrel.

A sánta hivatalosolga nyugodtan aludt, mint akinek teljesen rendben van a szénája.

Mária hevesen fölrázta álmából.

— Baj fenyget — szólt suttogó hangon.

Ezzel elmondta, mit hallott meg Irmától és az okokat, miért nem szabad Irmának vallania.

Tamás ásitva felelt:

— Hát bizony testvér, nekem sem tetszik ez a vallomás. Holmes úgy bánt velem, mint egy kutyával és örülne a lelkem, ha látnám a kötélen lógni. De meg — és ez a fő! — a vallomással újabb adatok merülnének föl ellenem és ez persze igen kellemetlen volna.

— Az ám, Tamás, attól félek én is . . .

— No de remélem, hogy nyugodtan élvezhetem a pénzt. Ha nem itt, hát valami más országban. Bánom is én hol, csak szabadon maradhatok.

A két testvér erre suttogva megbeszélte a további teendőket. Végre Tamás hangosan, így szólt:

— Jól van, Mária. Tehát ma éjjel!

A vén leány hevesen tiltakozott:

— Nem, nem éjjel. Most, rögtön!

— Hát legyen. Mielőtt egy óra eltelnék elvégezzük!

A leány nesztelenül kisurrant a házból, míg bátyja olyan házba sietett, ahol kevés pénzért mindenre kaphat embereket.

(Polytása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszárról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszárról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.49
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről sv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig sv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Május 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Herman József utazó Bécs. — Blau Dávid utazó Bécs. — Lipovits Nándor utazó Bécs. — Keperle Demeter utazó Budapest. — Preger Bertalan utazó Budapest. — Robitschek Mór utazó Bécs. — Nyárai Géza magánzó Budapest. — Kuthn Ernő utazó Bécs. — Szigeti Károly utazó Budapest. — Keuters Gyula utazó Bécs. — Reichl Lajos utazó Bécs. — Róna József szobrász Budapest. — Milutanovits Konstantin kereskedő Pancsova.

Központi Szálloda. Dr. Gáspár János m. kir. főorvos Budapest. — Aich György huszárhadnagy Schvechát. — Ney Ferenc főfelügyelő Budapest. — Lonovics Gyula birtokos Dombegyháza. — Basch Mihály mérnök Budapest. — Deutsch Imre hivatalnok Budapest. — Kohn Gyula utazó Budapest. — Draxler Krisztina birtokos neje Nagykikinda. —

Wolf Alfréd utazó Bécs. — Glück Zsigmond utazó Bécs. — Ehrlich József utazó Budapest.

Vass Szálloda. Mikó Adorján kereskedő Körösbánya. — Emerics A. I. utazó Bécs. — Csicsáky József utazó Budapest. — Elek Miklós utazó Budapest. — Kanitz Emil utazó Budapest. — Némethi Kálmán utazó Budapest. — Grosz Lajos utazó Bécs. — Szirb Gerasim esperes Bélninc. — Reich N. utazó Bécs. — Fellner Gyula utazó Bécs. — Szedlerek Péter utazó Bécs. — Nagy Géza utazó Budapest. — Altman Zsigmond utazó Bécs. — Kepper Mór utazó Trieszt. — Neu Zsigmond utazó Berlin. Mayer József utazó Grác. — Fein Mór utazó Bécs. — Sand Mór utazó Bécs. — Klein Zsigmond utazó Budapest. — Ungár Márton utazó Budapest. — Ertl János utazó Innsbruck.

Nádor szálloda. Csillag Mór kereskedő Rima-Szombat. — Dr. Fekete Alajos ügyvéd Temesvár. — Fekete József gazdatiszt Futtak. — Mihalánics Sándor jegyző Futtak. — Nagy Szeréna magánzó Nagyvárad. — Weisz Albert vendéglős M. Háza. — Funtz Tivadar tanító Sándorfalva. — Kúcsos János kereskedő Makó. — Weiszberger Jakab kereskedő Temesvár. — Papp Imre vendéglős Makó. — Gall Endréné birtokosnő Battonya. — Kriszta Teréz földbirtokosnő Budapest. — Angelina Tivadar magánzó Talpas. — Dósa Sándor joggyakornok Budapest. — Klempa Bertalan tisztviselő Pozsony.

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi június hó 1-én:

Gringoire.

Vigjáték 1 felvonásban. Írta: Banville Tódor. Fordította: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

XI. Lajos . . . Fenyéri Mór.	Le Daim . . . Palóci Pál.
Gringoire . . . Nyárai A.	Luiza . . . Komlósy I.
Fournier . . . Bács Károly.	Nikol . . . Angyal Ilka.

RZT KÖVETI:

A pajkos diákok.

Vig operette 1 felvonásban. Írta: Braun J. Fordította: Labár Endre. Zenéjét szerző: Suppé Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Geyer . . . Polgár S.	Antal . . . Boda Ferenc.
Brand, diák . Tomcsányi R.	Lizi, porleány Mányai A.
Frinke, diák . Felhő Rozsi.	Fleck . . . Nyárai A.
Gerhard, diák Erdélyi E.	Korcsmáros . Cakó Vilmos.

Kezdete 8 órákor.

NYILTTÉR.*

Ma este

és minden szerdán és szombaton este 8—11 óráig

a Baross-kioszkban

KATONA-ZENE.

Belépti-dij 20 fillér. 780

Teljesen jókarban lévő, olcsó

bicikli

kerestetik.

Ajánlközök értesítsék a kiadó-hivatalt.

212/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi épületek fekete bádoggal fedésének függő és vízlevezető csatornáinak újbóli festése iránt folyó évi június hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 3612 kor. 84 fill. Bónatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bádognépénz mellékelve van: s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi május hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

10914—1901.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak leírata alapján közhírré tesszük, hogy a Párisból visszaérkezett magyar mezőgazdasági, vízépítészeti, kertészeti, erdészeti, vadászati és ezekkel kapcsolatban az ösfoglalkozási tárgyakból Budapesten, a városligeti iparcarnokban rendezett kiállítás folyó április hó 30-án megnyílt s folyó évi június 15-ig megtekinthető.

Arad, 1901. évi május hó 15.

A városi tanács.

RENDKIVÜLI
eddig még sehol sem
tapasztalt szerencse
Bihari Ede
főelárusítónál.

A most befejezett sorsjátékban szerencsés főáradám utján ismét a 18445 ⁸/₁₀₀ számra a

200,000 koronás

főnyeremény fizetett ki.
A sorsjáték rövid fennállása óta **10,000, 5000 és 2000** kor. nyereményeken kívül a következő főnyereményeket fizettem ki:

- 600,000 kor.** 69686 ⁸/₁₀₀ számra
- 600,000 kor.** 28718 ⁴/₁₀₀ számra
- 200,000 kor.** 18445 ⁸/₁₀₀ számra
- 80,000 kor.** 69691 ⁸/₁₀₀ számra
- 60,000 kor.** 28772 ⁴/₁₀₀ számra

¹/₁ sorsjegy **12.—** korona. || ¹/₂ sorsjegy **6.—** korona.
¹/₄ sorsjegy **3.—** korona. || ¹/₈ sorsjegy **1.50** korona.

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden megrendeléshez a hivatalos tervet díjtalanul csatolom. A hivatalos jegyzéket húzás után azonnal küldöm.

Bihari Ede

főelárusító

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

24161—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthető és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherára raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. é. június hó.
Kecskemét	17-én
Nagyvárad	17-én
B.-Csaba	17-én
N.-Beckerek	19-én
Kolozsvár	19-én
Fiume	19-én
Bpest dpart	20-án
Szabadka	20-án
Debreczen	20-án
Veszprém	21-én
Szeged	21-én
Kassa	21-én
Bpest-Józsefváros	24-én
Pozsony	24-én
Zágráb	24-én
Eszék	25-én
Arad	25-én
Temesvár J.-város	25-én
Győr	26-án
Ujvidék	26-án
Bpest. ny.	26-án
Pécs	27-én
Brassó	27-én
Miskolcz g. p. a.	27-én
Nagy-Szeben	28-án
Szatmár-Németi	28-án

Budapest, 1901. május hó 28-án.

Az igazgatóság.

Csupán egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)

Telefon 151. sz.

ARADI KÖZLÖNY
kiadóhivatala.

- Báfi meghívók, hangulatkeltő színekben
- Körlevelek, litografikus szépségben
- Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
- Számlák, praktikus rendszer szerint
- Esküvői jelentések, meglepő választékban
- Névjegyek, divatosak és secessziósak
- Plakátok, az új század reklámjának megfelelően
- Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

- Pontosság
- Olcsó árak
- Diszkrét izlés

Városi és megyei telefon 387.

Braun N. A.festék, kence és fénymázraktárai
Aradon, József főherceg-ut 12. és Forray-utcza 7.Ajánlja saját gyártmányu, kitűnő
olajfestékeit és fénymázait a legolcsóbb áron.Készítője és főelárusítója a
Braun N. A. féle amerikai villámpadlózóománcznak.

Ezen padozat-és butorfénymáz szagtalan, azonnal szárad és hideg vízzel felmosható annélkül, hogy tükörszerű fényéből veszítene. Egy kg-ot tartalmazó üveg csak 90 kr.

Raktáron tart minden más kül- és belföldi fénymázakat is.

Vidéki rendelések postafordultával.

Csomagolás díjtalanul.

KOCH DÁNIELkerékpár és varrógépraktár, villamos csengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utcza 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 665

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

80356—22642. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi június hó
Kolozsvár	12-én d. e. 9 óra
Miskolcz	20-án d. e. 9 óra
Bpest ny. p. u.	27-én d. u. 3 óra

Budapest, 1901. évi május hó 21-én.

Az igazgatóság.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda

Aradon, Demeter-utcza 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdében termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítek.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utcza 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Naponta frisse fajtozás.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

1693—1901. mp.

Hirdetmény.

Értésére adom mindazon egyéneknek, kik selyemtenyésztéssel foglalkoznak, hogy azon eperfáról, melyek 10 cm. átmérővel még nem bírnak s melyek ennek megjelöléséül mésszszel megjegyztettek, leveleket, vagy galyakat tépni tilos.

Arad, 1901. évi május hó 23-án.

Salacz,

kir. tanácsos,
polgármester.

211—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Markó düllőbéli iskola felépítésével kapcsolatos üvegező munkák elvállalása iránt folyó év június hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 162 kor. 50 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi május hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.**Huzás** visszavonhatatlanul**1901 Junius 25-én.****Főnyeremény****30.000 korona értékű.****Concordia sorsjegyek**
á 1 korona.

Ajánlja:

Az Aradi ipar- és népbank és
Wallfisch Ármin

ARADON.

394